

BOGOLJUB

CERKVEN LIST ZA SLOVENCE

Izhaia začetkom vsakega mesca

Izdaja Katoliška bukvarna
Tiska Katoliška tiskarna

Stane: za celo leto K 2.-; za Nemčijo K 2:50;
za Ameriko in vse ostale zunanje kraje K 3.-.

Spisi in dopisi se pošiljajo uredništvu,
naročnina in darovi pa upravništvu
Bogoljuba v Ljubljani

Spisi se morejo poslati do 10., dopisi do
15. prejšnjega meseca.

Največja in najstarejša tovarna lon-
čenih pečij in raznih lončenih izdelkov

AVGUST DRELSE

Mnogokrat
odlikovana

V LJUBLJANI

Mnogokrat
odlikovana

priporoča se slavnemu občinstvu in prečast. duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih barvah in vzorcih najbolj
strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem, samo-
stanom in šolam dovoljujem znaten popust.

3460

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrov. zadr. z omejenim poroštvom, Kongresni trg 19
sprejema vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne hranilne vloge ter jih obrestuje

po $4\frac{1}{2}\%$

to je: daje za 100 K 4 K 50 h na leto. — Druge hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni
davek plača hranilnica sama. 3458

Od 1. januarja 1911 obrestovale se bodo hranilne vloge

po $4\frac{3}{4}\%$

Kanonik Kalan Andrej, l. r., predsednik

Kanonik Sušnik Janez l. r., podpredsednik.

Dr. Franc Dolšak, zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Največja češka tovarna za nakupovanje cenega posteljnega perja!

S. Benisch

1 kg novega, sivega, skubljenega, dobrega gosjega perja 2 K; 1 kg boljšega
2 K 40 v, polbelega 2 K 80 v, belega 4 K, belega skubljenega 5 K 10 v, 1 kg
izredno finega snežnobelega, skubljenega 6 K 40 v in 8 K; 1 kg sivega puha
6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. — Pri 5 kg se
pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako
trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinblaga, 1 **pernica** 180 cm
dolga, 116 cm široka, z **dvema blazinama**, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim
račjim perjem 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim sivim **puhom** 24 K; **posamezne**
pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazine** 3 K, 3 K 50 v, 4 K. — Pošilja proti povzetju od 12 K više
franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in franko vrnitev dopuščena, za
neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoni in franko. 15-2

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave

Veležgalnica kave

Mesečni koledar za november 1910.

Dan	Godovi	Celodnev. češč. presv. R. T.		Razne slovesnosti	
		ljubl. škof.	lavant. škof.		
1	Torek	Vsi svetniki	Bela peč	} Sromlje Kapele p. Brež. Artiče Koprivnica	Porcijunkulski odpustki 1. in 2. novembra za one, ki imajo svetinjo sv. Be- nedikta
2	Sreda	Spomin veruih duš. Just, m.	Ljublj. hiralnica		
3	Četrtek	Viktorin, škof	Ustje		
4	Petek	Karol Boromej, škof	Col		
5	Sobota	Caharija, oče Jan. Krstnika	Črni vrh n. Polh gr.		
6	Ned.	25. po bink. Lenart, opat	Kropa	} Zabukovje Zdole	
7	Ponedelj.	Engelbert, škof	Jesenice		
8	Torek	Bogomir, škof	Novo mesto-franč.	} Slov. Bistrica	
9	Sreda	Teodor (Božidar), muč.	Loški potok		
10	Četrtek	Andrej Avelinski, spozn.	Sostro	} D. M. 7 žalosti Sv. Martin	
11	Petek	Martin, škof	Dob		
12	Sobota	Martin, papež-mučenec	Šmartin p. Kranju	Gor. Polskava	
13	Ned.	26. po bink. Stan. Kostka, sp.	Pod lipo	} Dol. Polskava Črešnjevce	
14	Ponedelj.	Serapion, mučenec	Šmartno p. Litiji		
15	Torek	Jedert, devica. Leopold.	Moravče	} Majšberg	
16	Sreda	Edmund, škof	Grad		
17	Četrtek	Gregorij, škof	Srednja vas	} Makole	
18	Petek	Odon, Eugen, Hilda	Mengeš		
19	Sobota	Elizabetha, kraljica	Ljublj. Josephinum	Poličane	
20	Ned.	27. po bink. Varstvo D. Marije	Šmartin p. Š. goro	} Poličane	
21	Ponedelj.	Darovanje Dev. Marije	Hrenovice		
22	Torek	Cecilija, devica-mučenica	Spodnji Tuhin	} Laporje	
23	Sreda	Klemen, papež; Felicita, muč.	Bukovšica		
24	Četrtek	Janez od križa, spozn.	Žiri	} Studence	
25	Petek	Katarina, devica-mučenica	Sv. Kat. v Topolu		
26	Sobota	Silvester, opat	Rova	Tinje Sv. Venčesl.	
27	Ned.	1. adventna. Valerijan, muč.	Zapoge	} Sv. Magdalena v Mariboru	
28	Ponedelj.	Eberhardt, škof	Litija		
29	Torek	Saturnin, muč.	Stuđeno		
30	Sreda	Andrej, apostol	Vače	Sv. Jožef	

V molitev se priporočajo:

Javne zadeve: Nameni sv. očeta. — Kato-
liška cerkev na Portugalskem. — Katoličani
na Jutrovem. — Tržaška škofija. — Sloven-
sko-hrvaški katoliški shod. — Skrb za mla-
dino, zlasti po mestih. — Katoliški misijoni.
— Naši izseljenci. — Delo za treznost.

Zasebne zadeve: Neka Mar. družba, da bi
zopet dobila družbenega vodnika. — Dve ose-
bi za dušno zdravje. — A. F. iz Kamnika.
Neka Marijina hči iz Trsta za dušni mir, od-
puščenje grehov in zmago nad izkušnjavami.
— Vse že priporočene, pa še neizpolnjene za-
deve.

Zahvale.

Za razne od Boga prejete milosti se za-
hvaljujejo: A. F. iz Kamnika za srečno pre-

stano operacijo. — M. Š. iz Pilštajna Mariji
Pomočnici na Brezjah. — I. Zalaznik na Do-
brovi za moževo ozdravljenje. — I. P. iz St.
Vida presv. Srcema in sv. Peregrinu za
ozdravljenje. — Najmlajše dete gospe I., sod-
nikove soproge v Postojni je bilo v 16. mese-
cu, pa mu nista nožici niti najmanje služili.
Bati se je bilo, da bode ostal hrom. Tudi
zdravniki so že izgubili vsako upanje. Zatekli
so se k edini pomočnici, naši dobri materi
Mariji. Sestrica in bratec sta slednji večer
dvigala drobni ročici k Njej, ki je Pomoč kri-
stjanov. In glej po preteku treh dni je dete
stopilo na noge in hodilo kot vsak drug
otrok. Marija, kraljica majnika je izprosila
to milost od nebeškega Očeta. Resničnost tega
dogodka so potrdili stariši in stražnica iz
Ljubljane, ki je bila pri otroku dobre štiri
mesece.

V sveti zemlji.

»Te Deum laudamus« smo zapeli na sv. Matevža dan, 21. sept., ob sedmih zvečer v napolnjeni in lepo razsvetljeni ljubljanski stolnici. In iz grl vseh navzočih jeruzalemskih romarjev, ki so se ravno ta večer srečno vrnili v Ljubljano, je zadonela po cerkvi »Hvala večnemu Bogu — vse stvari ga zdaj častite! Stvarniku, dobrotniku — večno slavo zadonite!«

Malokdaj se zahvalna pesem poje tako opravičeno in tako z živim občutkom, kakor ta dan. Zares, hvala Bogu, hvala Materi božji, katere podoba nas je na vsem potu spremljala, hvala angelom božjim, katerim smo se na dan pred odhodom v isti cerkvi pri sveti maši v varstvo priporočali!

Veliko delo je končano. In srečno končano! Dasi tako daljna pot ni brez težav in tudi ne brez vsake nevarnosti, vendar nismo imeli romarji na vsem dolgem potu nobene imena vredne nezgode. Živi in zdravi smo se vrnili vsi, — razen tistih, ki so prostovoljno tam ostali, ker se jim je Sveta dežela tako prikupila, da je niso hoteli zapustiti (dva trajno, dva začasno).

Bravci »Bogoljuba« ste gotovo v duhu spremljali naše romarje. Po pravici. Saj romarji nismo šli samo v svojem imenu, ampak v imenu celega naroda; kot narod — v imenu vas vseh — smo se po-

klonili Odrešeniku na njegovem grobu, ter se na mestu njegovega rojstva in njegove smrti zahvalili za milost odrešenja in dar svete vere, ki je od tam k nam prišla.

Zato vas bo tudi zanimalo slišati, kako se je romarjem na potu godilo, kaj da so lepega in zanimivega tam videli. Popisovanje pota samega bo kakor navadno tam zadej; tukaj na uvodnem mestu pa naj bo postavljenih par važnejših govorov, ki so se govorili o priliki našega bivanja v sveti zemlji.

Pozdrav romarjev v cerkvi božjega groba v Jeruzalemu

dne 7. septembra 1910.

Govoril P. Benigen Snoj.

Hvaljen Jezus Kristus!

Če kje na svetu, je pač tukaj-le na mestu naš krščanski pozdrav. Tu se izreče najbolj iz srca in občuti, kajti tu na tem svetem kraju, kjer smo sedaj, nas je odrešil Kristus Gospod. Zato bodi naša prva beseda v našem slovenskem jeziku izraz največje hvaležnosti našemu Odrešeniku:

Hvaljen Jezus Kristus!

Na tem najsvetejšem kraju sveta Vas prevzvišeni gospod knez in škof, voditelj romarjev, vse prečastite gospode duhov-

ne sobrate, vse drage romarje in romarice pozdravljam iz srca in Vam v imenu prečastitega p. kustosa Roberta Razzolija ter vseh svojih redovnih sobratov in v svojem kot Vaš rojak zakličem: Dobro došli! Da, dobrodošli prvokrat tako številni slovenski romarji v Jeruzalemu!

Izpolnila se je, hvala Bogu, nas vseh srčna želja: prišli ste v Jeruzalem. Vi, dragi romarji, ste prva velika slovenska karavana, ki ste se podali na daljno romanje v Sveto deželo. Danes prvokrat je zastopan ves slovenski narod tu na naj-

se veselili tega trenutka, željno ga pričakovali in pobožno ste se nanj pripravljali, posebno še med vožnjo na morju. In zdaj ste srečno dosegli svoj namen: vsi zdravi in veseli, četudi utrujeni, bivate na tem najsvetejšem mestu sveta, na kraju, kjer je naš Zveličar za nas trpel in umrl, kjer je bil v grob položen, kjer je tudi od mrtvih vstal.

Vsi, dragi romarji, veste, da je bil v stari zavezi Jeruzalem središče vsega izraelskega ljudstva zaradi templja, kamor so hodili Izraelci trikrat na leto.

Naši romarji gredo s kolodvora v procesiji v Jeruzalem.

(Po štirje v eni vrsti.) (Fot. Peter Naglič.)

svetejšem mestu sveta in danes se on po Vas klanja svojemu Zveličarju na kraju, kjer je On tudi zanj trpel in umrl.

Predragi romarji, ko ste se v domovini pripravljali na pot v Sv. deželo, je pač vsak izmed Vas govoril v srcu s kraljem Davidom: »Veselim se, kar mi pravi-jo, v hišo Gospodovo pojdemo«. Veselil se je vsak romar in komaj čakal dneva, da se bo mogel udeležiti prvega velikega slovenskega romanja v Jeruzalem, v mesto Gospodovo. In zdaj pa lahko govorimo vsi z Davidom: »Naše noge že stoje v tvojih vežah Jeruzalem!« Dolgo ste

Tako tudi veste, da je sedaj Jeruzalem in Sveta dežela vernemu kristjanu najsvetejše mesto, najsvetejša dežela, saj jo je Bog Oče sam izvolil za domovino svojemu Sinu in jo tako blagoslovil ter povzdignil nad vse druge dežele sveta. Zato so verni kristjani vseh časov tako radi prihajali semkaj, čeravno je bilo romanje nekdanj vse drugače težavno, naporeno in nevarno, kakor dandanes. Res je, da tudi dandanes pravo romanje ni v telesno zabavo, saj le tedaj je pravo romanje v Jeruzalem, če se vrši v duhu pokore in prisrčnega sožalja s trpljenjem

našega Gospoda Jezusa Kristusa in žalostne Matere Marije. Ta duh, to sožalje mora zavzemati prvo mesto v srcu romarja, potem šele naj ima prostor ukazeljnost, radovednost, razvedrilo, tako uče Šmarnice romarja jeruzalemskega.

Da, v duhu pokore naj se obiskujejo najsvetejši kraji zemlje, vsakdo je namreč s svojimi grehi kriv Jezusovega trpljenja; v duhu srčnega sočutja s trpečim Zveličarjem in žalostno Materjo Marijo. Obenem pa tudi s čutom srčne ljubezni in hvaležnosti do Boga, ki je toliko ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi, ampak ima večno življenje. Zato bodo Vaša srca polna nebeške radosti in tolažbe, ko bote obiskovali te svete kraje, posebno še ljubki Betlehem, kjer je bil Jezus rojen in položen v jaslice.

Ti sveti kraji niso sedaj izključna last katoliške Cerkve, videli boste na njih razkolnike in nevernike, pa nič naj Vas to ne moti! Mislite si: Bog je to pripustil; še v korist Vam bo to in v potrjenje Vaše vere, da so ti sveti kraji, ki jih boste obiskovali te dni, v resnici isti kraji, katere je posvetil sam Sin božji s svojim trpljenjem in smrtjo. Drugače bi se namreč drugoverci ne bili toliko pulili za nje, kakor so se in kakor še vedno preže na nje. Koliko truda so vedno imeli, koliko prestali varih božjega groba, sinovi svelega Frančiška, saj je več izmed njih bilo strašno mučenih, ker so branili in varovali te svete kraje in ga še imajo tudi dandanes, da ohranijo najsvetejše kraje sveti Cerkvi.

Obiskujte torej, predragi romarji, zastopniki vsega slovenskega ljudstva, te kraje v tem duhu pokore in sočutja, polni hvaležnosti in ljubezni do Boga. S tem boste dajali lep zgled vsem, ki Vas bodo opazovali s pazljivim očesom. Ni mi pač treba priporočati, da prejimate sv. zakramente na teh svetih krajih, to bo storila Vaša gorečnost sama. Tudi mi ni treba še posebej priporočati, da molite za ljubo domovino; saj veste, kako so

nekateri postali nezvesti sveti Cerkvi. O, naj bi pač Vaše goreče molitve vnele njih srca za Boga in edinozveličavno katoliško Cerkev! Molili boste radi za sv. Očeta Pija X., ki imajo ravno sedaj toliko bridkih ur. Za preljubljenega našega apostolskega višjega pastirja, ki so Vas sem pripeljali, naj jih Bog ohrani še mnogo let! Za našega presvetlega cesarja Franca Jožefa, 80letnega starčka in nekdanjega pobožnega romarja v Sveti deželi, čegar vernost je bila zgledna in čegar radodarnost se kaže in vidi še sedaj po Sveti deželi. — Za svoje dušne pastirje, da bi njim izročene ovčice pripeljali enkrat v nebeški Jeruzalem. — Za vse potrebe svoje in svojih domačih, za vso vojskujočo Cerkev. Tako Vam bodo ti dnevi prvega slovenskega romanja v Jeruzalem v obilno dušno korist. In Vi se boste teh dni, ki jih boste preživeli v Sveti deželi, vedno spominjali kot najlepših v življenju in v veliko tolažbo Vam bodo v Vaši zadnji uri. Amen.

Odgovor na pozdrav.

Govoril Jan. Kalan.

Latinski stavki so zato, ker smo mi duhovniki sv. pisma, posebno psalmov mnogo bolj vajeni latinsko kakor slovensko in je bilo duhovnikov tukaj veliko (80) pričujočih. Tukaj navedeni psalm „Laetatus sum — Veselim se tega, kar mi pravijo . . . se v brevirju pogostokrat ponavlja.

Častiti Oče!

»Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus«. . . Veselimo se tega, kar nam pripovedujete: v hiši Gospodovi smo! Tako vsklikamo tudi mi danes s kraljevim pevcem iz polnega srca.

Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem . . . Naše noge stoje v tvojem zidovju, tvojih dvorih, tvojih svetiščih, Jeruzalem!

Jerusalem, quae aedificatur ut civitas . . . Jeruzalem, mesto sveto, mesto edino. mesto izvoljeno, ki si imelo srečo imeti v svoji sredi učlovečenega Boga!

Pozdravljena sveta dežela, izvoljena izmed vseh, da si bila priča največjih in najsvetejših dogodkov na zemlji!

Pozdravljena sveta tla, po katerih je stopala noga živega Boga in noga preblažene njegove Matere!

Pozdravljena sveta zemlja, ki si bila napojena in porudečena s krvjo našega Odrešenika!

Pozdravljen, počeščen sveti kraj, na katerem je bil v zemljo zasajen sveti križ, drevo življenja vsemu človeštvu, najlepše vseh dreves, kar jih je rodil zeleni gozd! Odtod je pritekkel vir milosti celemu svetu.

Pozdravljen, počeščen, poljubljen sveti kraj, v katerega je bilo položeno sveto telo Gospodovo — ne k trohnenju, ampak častitemu vstajenju!

O, grob božji, mi te pozdravljamo, mi te poljubljam, mi te močimo s solzami hvaležnosti, ginjenosti, ljubezni. Mi padamo pred te na kolena in kličemo z občutki iskrene hvaležnosti: Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil! . . .

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini . . . Vsa stoletja vrejo narodi sem, častit to sveto mesto. Tudi mi smo prišli; prišli v imenu svojem in celega naroda našega, da tukaj oddamo davek dolžne hvaležnosti za milost svete vere, ki je iz tega svetega mesta prisijala tudi našemu narodu.

Blagoslovljena mila in blaga luč svete vere, ki jo je semkaj prinesel učlovečeni Bog iz nebes!

Blagoslovljene besede evangelija, ki so tod prihajale iz njegovih ust in se odtod razširile po vsem svetu!

Blagoslovljena vsaka stopinja, ki si jo božji Zveličar v svoji ljubezni do nas po tej zemlji storil!

Pozdravljen tudi Ti, častiti oče, naš rojak, in s Teboj Tvoji sobratje, čuvarji tega najsvetejšega svetišča, kakor tudi vsi drugi častiti gospodje, ki ste nas na tej sveti zemlji tako prijazno sprejeli!

Rogate, quae ad pacem sunt Jerusalem . . . Naj bi bili blagoslovljeni tudi ti dnevi našega bivanja v tem svetem zidovju! Naj bi služili nam v pokoro, v odplačilo našega dolga, ki ga imamo pri Bogu! Naj bi bili v blagoslov nam, našim domačim, našemu narodu, celi katoliški Cerkvi in celemu svetu! Naj bi bil, božji Zveličar, kakor tvoj tudi naš grob nam začetek lepšega in neminljivega življenja!

Pridiga pri novi sv. maši na Sijonu v Jeruzalemu.

Na praznik Marijinega imena, 11. septembra 1910.

Govoril urednik.

Pridiga je bila izpred oltarja, ker še manjka prižnice v novi cerkvi. Na desni je bil sedež novomašnika z njegovo asistenco, na desni škofov tron, obdan z asistenco. Zadej v presbiteriju duhovščina, v ladji in na koru verniki.

Uvod.

Exsulta et lauda, habitatio Sion! Poskakuj in raduj se, prebivalstvo sijonsko! — kličem Vam danes s prerokom Izaijem. To sijonsko prebivalstvo si Ti, ljudstvo slovensko, zbrano danes na svetu Sijonu. In temu sijonskemu prebivalstvu kličem s prerokom: Raduj se in poskakuj od radosti, ker izredno veselje nam je Gospod danes pripravil na tem svetem svetu!

Čudovito naključje in občudovanja vredno združenje veselo svetih dogodkov! Mila previdnost božja je danes povila v čudovito lep venec premnogo najsvetejših dogodkov in spominov tukaj na svetu Sijonu.

Tukaj, nekaj korakov odtod, v obednici, je Jezus obhajal zadnjo večerjo, jedel velikonočno jagnje, postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa, postavil in opravil prvo sveto mašo; tukaj so se apostoli zbirali, tukaj se jim je Gospod prikazal takoj na dan svojega vstajenja in pred njimi postavil zakrament svete pokore; tukaj je prišel nadnje Sveti Duh; tukaj je rojstni kraj svete katoliške Cerkve; tukaj — doli v spodnji cerkvi se vidi

kraj — kjer je Marija v rokah apostolov v Gospodu zaspala; zato tukaj ravnokar dovršena veličastna cerkev Marijinega »zaspanja« ali smrti; poleg tega danes praznik sladkega imena Marijinega, in danes — kar mi je izrečno naročeno omeniti — sklep velikanskega evharističnega kongresa v Montrealu v Kanadi — in vrh vsega tega danes takoj nova sveta maša.

Vse to je danes tukaj združeno. O čem, povejte mi, naj govorim? Kaj izmed vsega lepega naj izberem, kaj povečujem? Najsvetejši spomini se nam vzbujajo, svetj dogodki se kopičijo, kakor gora, srce mi prekipeva blaženih občutkov, rajske radosti. Vi, angeli božji, pridite mi na pomoč, posodite mi svoje jezike, da bi mogel vsaj nekoliko vredno in dostojno proslaviti današnji dan!

Slovenska nova maša na Sijonu! Tukaj v Jeruzalemu in sicer na enem najsvetejših krajev jeruzalemskih odmeva po svetišču naša stara in domača, pa še vedno lepa in tako slovesna: Novomašnik, bod' pozdravljen; od Boga si k nam poslan! . . .

Daritve stare zaveze.

Odkar biva človeški rod na zemlji, so se opravljale daritve Bogu v čast. O Kajnu in Abelnu, sinovih prvih staršev, že beremo v svetem pismu, da sta darovala. Potem je daroval Noe; daroval tam na sosednjem griču, Moriji, oča Abraham; daroval je nedaleč odtod kruh in vino Melkizedek, kralj jeruzalemski. In potem so se darovale najprej tukaj na Sijonu v Davidovem šotoru, potem pa tam na Moriji v Salamonovem tempeljnu mnogo stoletij od Boga predpisane daritve živali in poljskih pridelkov, ker boljših darov niso imeli.

Pa že po preroku Cahariju je dal Bog oznaniti: »Nič več nimam veselja nad vašimi darovi in daritev ne bom več sprejemal iz vaših rok. Ker od solčnega vzhoda pa do zahoda se bo opravljala mojemu imenu čista daritev in veliko bo moje ime med narodi.«

Nekrvava daritev nove zaveze — prvokrat.

In ko je prišlo spolnjenje časov, tedaj je Jezus, preden je imel iti s tega sveta, — »ker je ljubil svoje, ljubil jih je do konca« — se vsedel s svojimi apostoli za mizo, vzel kruh v svoje roke in govoril nad njim: »Vzemite in jejte! To je moje telo« . . . Ravnotako kelih po večerji, nad katerim je govoril: »Vzemite in pijte! To je moja kri . . .«

O, čudo božje ljubezni! . . . Veliko delo je storil Bog, ko je iz nič priklical v življenje milijone velikanskih svetov; večje delo je izvršil, ko se je iz nebeških višav sklonil doli do revne zemlje, da pobere svojega nepokornega otroka, ki si sam ni mogel pomagati, — da odreši človeški rod; največje delo pa, da večjega nam Bog ni mogel, je pa storil, ko je nam sam sebe dal v vsakdanjo jed.

Zares »katere je ljubil, jih je ljubil do konca«, do zadnje meje, da dalj ni mogel iti . . . Quis loquetur potentias Domini — vsklika ob tem sv. Janez Križostom ves iz sebe — auditas faciet omnes laudes eius?! Quis pastor oves suas proprio pascit cruore?! Kateri pastir napaja svoje ovce s svojo lastno krvjo?! Kdo bo razumel, kdo dopovedal velikost ljubezni in mogočnosti božje?! . . .

Nekrvava daritev n. z. — vsak dan.

Ko pa je Jezus pri zadnji večerji na ta način opravil prvo sveto mašo, tedaj pa na koncu izgovoril kratke pa pomenljive in velemožne besede: »To delajte v moj spomin!« . . .

In v moči tega božjega naročila se mašnik med sveto mašo, medtem ko sveta tihota vlada po svetišču, skloni na oltar in skrivnostno šepetaje izgovori iste božje besede: »To je moje Telo«, »to je moja Kri«.

V tem trenutku stoji Bog pred njim.

Strah in groza! . . . Tisti Bog, ki je govoril Mojzesu: »Ne približaj se mi (da ne umrješ)! Mesto, na katerem stojiš, je sveta zemlja!« . . . Kaj boš storil, o mašnik, kam se dejal pred obličjem strašnega — veličastnega Boga?! . . . Toda k

sreči Bog v mašnikovih rokah ni strašan in grozan, marveč nad vso mero krotak in ljubeznjiv. Kaj je torej primernejšega, kakor da v tem trenutku na koru in v duši mašnikovi odmeva: Benedictus, benedictus, — benedictus, benedictus — benedictus, qui venit, qui venit in nomine Domini! Blagoslovljen in pozdravljen, moljen in proslavljen, ki prihajaš v imenu Gospodovem!

In potem ko sta Bog in mašnik nekaj časa skrivnostno-prijazno med seboj občevala, se združita in objameta v prisrčni ljubezni. Mašnik objame in pritisne k sebi Jezusa, Jezus pa njega ravnotako . . . Quis loquetur potentias Domini? Auditas faciet omnes laudes eius? — Kdo bo dopovedal mogočnost božjo? Izrekel vso njegovo hvalo, ki mu gre?! . . .

Krvava daritev.

Ko pa je Jezus v četrtek večer tukaj na Sijonu opravil prvo svojo nekrvavo daritev, jo je pa dovršil drugi dan popoldne tam na sosednjem griču, na Kalvariji, na krvav in bridko-boleč način. In kaj je primernejšega, kakor da se danes in v tej sveti bližini Kalvarije spominjamo tudi te daritve, katere vsakdanji spomin, in ne samo spomin, ampak ponavljanje je sv. maša?

Šele ko je truplo Jezusovo viselo na križu, izkrvavljeno, do smrti pretepeno, obdano z ranami od nog do glave, šele tedaj je bila daritev nove zaveze popolnoma postavljena in dovršena.

O mili Bog, kako ti svet plačuje! . . . Bog pride na zemljo, otet svoje stvari. Mesto da bi ga ljudje sprejeli z vso mogočo častjo in ga peljali v veličanstvenem sprevedu na kraljevi prestol, — planejo po njem kakor obsedeni, ga zgrabijo, tirajo po mestnih ulicah kakor se ne vlačiti nespametna živina, valjajo po cestnem blatu, teptajo v zemljo kakor črva in ne mirujejo poprej, dokler ga ne vidijo do smrti raztepenega na križu pred seboj . . .

Poglejmo in poslušajmo, kaj se je godilo oni veliki dan v tem mestu, po teh trgih in ulicah, po katerih te dni hodimo!

Tam stoji na Pilatovem dvorišču Stvarnik vesoljstva, — velika množica ljudstva stoji tam in kriči kakor besna. »Jaz ne najdem krivice nad njim,« se oglasi Pilat, »kaj hočete, da ž njim storim?« In kakor iz enega grla zakriče vsi naenkrat: Proč ž njim! Proč! Proč!! Daj nam Baraba! Križaj ga! Križaj, križaj! Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!! . . .

Njegova kri! Ali ne vidimo na vsakem kamnu in na vsaki pedi te zemlje zarisano prokletstvo, ki je zadelo to zemjo in ta rod zaradi nedolžno prelite božje krvi?! . . .

Ah, njegova kri! . . . Da, tudi mi kličimo: Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke! — Pa ne v prokletstvo, marveč v odpuščanje, v milost in v blagoslov!

Da pri današnji novi in pri vsaki sv. maši — njegova kri pride nad nas, nad naše duše, nad naše otroke, naše rojake, naše domače, nad ves naš narod! Pa ne samo nad te! Ne ne! Pridi nad ves vesoljni svet, nad ves človeški rod! Pridi nad Cerkev katoliško, pridi nad krivoverce, pridi nad nevernike, pridi nad Turke in nad Jude! Pridi, pridi in očisti jih! Naj ne bo tvoja kri zanje prelita zastonj! Pridi in odreši jih! Pridi in odpusti jim! Odpusti, Oče, saj ne vedo kaj delajo! Usmili se teh zavrženih, zamazanih, raztrganih ljudi! Odpusti, odpusti, saj ne vedo, kaj so storili! . . .

Tako kličimo danes in v vsaki sveti maši! Njegova kri, kri, ki je močila ta sveta tla, pridi nad nas in nad naše otroke! — — — — —

Novomašniku in knezoškofu.

To so okoliščine, svete in čudovite, v katerih ti novomašnik predragi (govornik se obrne k njemu) obhajaš svojo novo mašo.

Lahko rečem: Noben slovenski, pa tudi malokateri drug novomašnik, ni v

lepših okoliščinah obhajal svoje prve daritve, kakor Ti. Mi Tvoji svatje se s Teboj veselimo te izredne Tvoje sreče in Ti častitamo k temu prelepemu dnevju!

Častitamo in veselimo se s Teboj — častitamo pa tudi Vam, presvetli knez (se obrne h knezoškofu na tronu), ki danes tukaj obhajate trinajsto obletnico svojega škofovskega posvečenja. Častitamo Vam in hvalimo Boga, da nam je dal v Vas očeta in pastirja po volji božji, — pastirja, ki je po zgledu božjega Pastirja

Blagoslovi vaju Gospod s Sijona, da storita in doživita mnogo mnogo lepega in dobrega na potu Vajinega življenja! . . .

Velikost svete maše.

Seveda lepa svečanost traja le en dan . . .

Nova maša bo minula, lepo petje utihnilo, zvonovi obmolknili, sveče bodo ugasnile, venci in šopki oveneli, svatje se razšli. — Toda sreča Tvoja, novomašnik predragi, s tem ne bo minula. Vedi in

Svetišče na Sijonu (Dormitio B. M. V.) v katerem je bila nova sv. maša.

(Fot. Peter Naglič.)

tudi vedno pripravljen dati svojo kri za svoje ovce. Prosimo pa tudi Boga, da nam Vas ohrani še dolga leta, da boste videli vedno bolj zoreti sad Vašega truda, Vaših žrtev.

V čudovito lepo enoto je združila mila božja previdnost to dvojno današnje slavje: očeta in sina duhovnega. Zares to je dan, ki nam ga je naredil, nam ga pripravil Gospod. Z Vama obema se veselimo in Vama kličemo: Benedicat vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Jerusalem omnibus diebus vitae vestrae! —

pomni, da daritev, ki jo boš opravljal vsak dan v vaški cerkvi ob dveh svečicah v vsej tihoti, je ista velika in strašna, kakor jo je opravil sam večni Bog tu na Sijonu na nekrvav in tam na Kalvariji na krvav način! . . .

Da, da, mi vsi to dobro pomnimo! Pri vsaki sveti maši si mislimo, da stojimo na Kalvariji. Sredi oltarja se dviga križ . . . na njem večni Bog v velikih bolečinah, v zadnjih vzdihih . . . sveta kri kaplja polagoma na zemljo . . . In — mi pod križem . . .

Če si bomo tako predstavljali, potem bomo pojмили prav, kaj je sveta maša, potem bomo s pravimi občutki pri njej. Potem bomo klicali s sveto Cerkvijo globoko presunjeni: Hagios ho Theos, hagios athanatos, eleison himas! Sveti, večni, neumrljivi Bog, usmili se nas! . . .

Marija — naša pomoč.

Da, velika reč je sveta maša; velika sreča in čast duhovnikova. — A tudi veliko breme in odgovornost . . .

V zavesti te velike odgovornosti in nevrednosti svoje kliče mašnik pred sv. mašo na pomoč Mater božjo, naj bi ona, kakor je stala pod križem svojega Sina, stala na strani tudi njemu nevrednemu, da bi mogel vredno in dostojno opraviti presveto daritev. — In po sveti maši jo ravnotako prosi, naj bi mu s svojo moško besedo izprosila odpuščenje vsega, kar je vsled svoje slabosti zagrešil pri svetem dejanju.

Da, tresti se in trepetati imamo vzroka mi vsi, ki nam je Bog zapustil tako

velike skrivnosti. Da bi se mu mogli vrednejše bližati, zato nam je pa dal eno, — njo, ki jo ves krščanski svet kliče: življenje, sladkost in upanje naše, — Marijo, presveto Devico, katere sladkega imena praznik danes obhajamo in katere blaženemu spominu je posvečena ta cerkev. In kakor vesoljna Cerkev kliče danes, kličimo tudi mi: Sveta Marija, pridi na pomoč siromašnim, podpiraj malosrčne, tolaži jokajoče, prosi za ljudstvo, moli za mašništvo, posreduj za pobožno ženstvo, naj čutijo tvojo pomoč vsi, katerikoli kličejo tvoje sveto ime! . . .

Ljuba mati v zarji zlati, — ti tolaži nam
srce!

V vseh slabostih in bridkostih — grenke
briši nam solze!

In ob smrti v raj odprti — srečno nam
dospeti daj,

da veseli hvalo peli — tebi bomo veko-
maj!
Amen!

V sveti deželi.

Pozdravljena dežela sveta,
ki srečen gledam te sedaj!
Proslavlja naj te duša vneta,
dogodkov svetih mili kraj!

Četudi gledam nove hiše
na kraju prejšnjih razvalin,
nevidna roka vendar piše
dogodke davne mi v spomin.

Nad sabo zrem nebo odprto,
Zveličar pride na zemljó;
vsled greha ljudstvo vse potrto,
toiažbo v njem dobi sladkó.

Kot Bog in človek tu posetil
Zveličar sam je borna tla;
z življenjem svojim jih posvetil,
na njih premagal moč pekla.

Tu stal je križ, drevo življenja,
tu Jezus zame šel je v smrt,
tu znak je častnega vstajenja:
tu božji grob stoji odprt.

Komu bi tukaj ne vsplamtela
ljubezen sveta do Boga;
komu li ne bi tu kipela
molitev zbrana iz srca?

Kdo tukaj zoperstati more,
da ne bi vzljubil svetih tal;
da ne bi zdaj v solzah pokore
si grešnih madežev izpral?

O srečni, blaženi spomini,
ki vas ponesel bom seboj;
ki boste tudi v domovini
za vselej združeni z menoj!

Brat Gervazij — romar.

Na Sijonu.

Sijon, ponos in kras Jeruzalema,
resnoba sveta dušo mi prešine,
ko raznovrstne vznbujaš mi spomine,
da sveto čustvo mi srce objema.

A prvo mesto mi spomin zavzema,
ki sega v duše skrajne globočine,
spomin, v katerem strah pred smrtjo gine,
ljubezen za ljubezen v srcu vnema.

Cena kulum je teh spominov dika.
Večerje zadnje blažena dvorana,
spominja me ljubezni Rešenika.

Od tu prišla je nam nebeška mana,
h kateri mojo dušo vedno mika;
tu Jezus nam postal je dušna hrana.

V getzemanski votlini.

V tem rovu si moj Jezus
krvavi pot potil,
vzel nase moje grehe,
trpljenja kelih pil.

Zveličar moj odpusti
zdaj grešne mi dolge,
kesanje in ljubezen
mi polnita srce.

Vsled moje nezvestobe
si v duhu bil potr, t
zdaj zate sem pripravljen,
če treba, — iti v smrt.

Ko bo v najhujši sili
me smrtni pot oblil,
se spomni, da si zame
krvavi pot potil!

V betlehemski votlini.

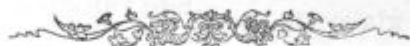
Kako li bi ne bil vesel,
ko gledam srečni kraj,
kjer naš Zveličar je začel
odpirati nam raj!

Ko gledam svetlih luči žar,
ki v hlevcu je razlit,
objema dušo sladki čar
kot mili rajski svit.

V tem svitu bolj kot prej spoznam
nečimernost sveta;
karkoli sem in kar imam,
prejel sem od Boga.

V ljubezni sveti tu ogret
vsekdar priznaval bom:
prognanstvo zame je ta svet,
nebesa so moj dom!

Brat Gervazij.

Prstan in svetinja.

Stara povest za mlade ljudi. Spisal Silvin Sardenko.

XI.

»Nikoli več, nikoli!«

Tisto noč torej, ko so pri Češminovih
svatovali, je stala Rupnikova Jerica po
dolгих dneih zopet na rojstnem pragu.

V sobi je še gorela luč. Mati še ni šla
počivat.

Jerica se je bala, da bi takoj potr-
kala. Stala in stala je na pragu in gle-
dala skozi okno, ki ni bilo popolnoma za-

stirto z rdečim prtom, ki je žarel v luči,
kakor škrlat.

Mati je klečala na klopi ob mizi in
molila. Materin obraz je bil deloma obr-
njen proti oknu, ki je ob njem stala Je-
rica.

»Postarali so se!« je zašepetala Jeri-
ca. »Oko jim je tako žalostno.«

Rupnica se je res postarala, odkar ji
je bila hči zašla na kriva pota. Sama se

je trudila in delala pri hiši, da je mogla živeti. Polja in živine je imela sicer le malo, ali če je človek povsod sam in za vse sam, zmanjka rok in časa in pogosto- ma tudi potrpežljivosti. Trud in skrb pa režeta brazde po licih. In če leži poleg tega še težka žalost na srcu, priteče marsikdaj po brazdah pod očmi tiha solza. Kadar je pri srcu posebno hudo, priteko solze tudi v potokih. Tako se je zgodilo večkrat tudi Rupnikovi materi. Kdo bi se čudil, da so ji gube pod očmi postale še prav posebno globoke in vidne?

»Kakor Monika!« si je mislila Jerica, ki je skozi okno opazovala obraz svoje žalostne matere.

»Čas je, da potrkam, da mi pridejo odpret!«

Ali kar so misli mislile, si roka še ni upala storiti. Tiho, komaj slišno je šumelo drevje na domačem vrtu. Sempatam se je začul kak ropot iz hleva. Nekje v daljavi pa se je oglašala sova s svojim zoprnim glasom. Jerici se je zdelo, da prihaja ta glas vedno bližje. Obšla jo je čudna groza. Dvignila je roko in potrkala na vrata, obenem pa pogledala skozi okno, ali je mati čula ali ne.

Mati v sobi se ni ganila.

Jerica je potrkala močneje.

Pred hlevom se je predramil pes, murko in s hudim lajanjem zaukazal, naj se ne moti nočni pokoj.

Mati v sobi je dvignila glavo in pogledala proti oknu.

»Če je kdo zunaj, bo že še potrkal!« je mislila starka in molila dalje svojo molitev.

Potrkal je tretjič.

Rupnica je vstala in šla v vežo pred vrata.

»Kdo je?« je vprašala z resnim naglasom.

»Odprite! Jaz sem!«

Še koklja pozna po glasu svoje pišče in hiti za njim, ki se ji je bilo izgubilo, pa mati ne bi po glasu spoznala svoje hčere?

Zaropotal je zapah in zazvenela je ključavnica. Hči je vstopila.

»Oh, Jera!« je vzkliknila mati in ni mogla dalj časa izpregovoriti nobene druge besede.

Stopili sta v sobo.

Mati si je obraz zakrivala s predpasnikom in jokala. Hči jo je gledala. Ni mogla vedeti, kaj pomenijo te solze. Ali so izraz žalosti, da pridem tako izpremenjena? Saj me pravzaprav še videli niso. Ali so izraz začudenja, da prihajam v tako poznem času? Ali pa so solze veselja, da sem se jim spet vrnila?«

»Mati, zakaj pa jokate? Saj sem spet doma!«

Mati pa je ihtela, da so se vidno dvigale roke, ki jih je držala na obrazu.

Nič odgovora. Vse tiho. Le ura v kotu ob peči je enakomerno tiktakala. Mati in hči pa sta plakali obe.

Kdor bi ji bil takrat videl, bi spoznal, kako plaka materinska ljubezen nad svojim otrokom in kako plaka otrokov kes nad neizpolnjeno četrto zapovedjo božjo.

Jerica je točila solze, ki so tekle nepozno.

Po daljšem odmožu sta pričeli govoriti in izpraševati ena drugo. Mati je govorila odkrito, pa tudi hči ni prikrivala nobene besede. Saj pač ni bilo mogoče huje raniti materinega srca, kakor je že bilo ranjeno.

Ali pred materinim srcem, ki rado in odkrito odpušča, je Jerica že spet sprejeta, kakor preje. A kako bo pred ljudmi?

Noč je minula in zasvetil se je dan.

»Kam naj grem? Kaj naj začnem sedaj?« je vprašala hčer svojo mater.

»Z delom začni, Jera! Z delom se vse popravi,« ji je prigovarjala mati.

»Kamor grem, bodo ljudje kazali za mano.«

»Če boš delavna, tudi to mine.«

»Vsaj danes jim ne bi rada prišla pred oči.«

»Pojdi v hosto grabit steljo! Tam te ne bo videl nihče. Na eni strani je Gor-

jančeva hosta, ki so jo pa že Gorjančevi pograbili; na drugi strani pa Pograjčeva, teh pa danes še ne bo gori.«

Jerica je vzela grablje in culico s kruhom in jabolki in odšla v hosto. Nikogar ni srečala.

V hosti je večkrat obstala z grabljami nad listjem in poslušala, če kdo prihaja. Zopet in zopet je zašumelo listje pod grabljami, zopet in zopet je prenehala Jerica z delom.

Naposled se je prepričala, da ni nikogar. »In bržkone tudi nikogar ne bo.«

Ali zmotila se je. Naenkrat je zaslišala iz daljave lepo pesem, ki je postajala vedno glasnejša. Jerici je bil za enkrat glas neznan, a pesem ji je bila znana. Kakor v prostrani cerkvi se je razlegalo petje po jesenski šumi.

Glej, o Marija!
 Glej nas, o mati,
 pred teboj stati,
 slušaj nas zdaj.
 Mi smo grešili,
 te razžalili;
 vendar se usmili,
 pomoč nam daj!

Jerica je z žejnim srcem pila te blažilne glasove. Le nekaj jo je motilo, da so ti glasovi prihajali vedno bližje, ravno k njej. Ah, kateri duši in katerim ustnicam bi se ta pesem bolj podala, kakor Jeričinim. V grlu jo je nekaj sililo. Zapela bi, ravno to pesem bi zapela, tako glasno, da bi se čulo do visokega neba. A ne sme, zakaj izdala bi se dvakrat.

A saj se ni bilo treba izdajati. To je prišlo samo po sebi.

Dekle, ki je to pesem pelo, je šlo na enako delo, kakor ga je delala Jerica, in ustavilo se je ravno ob Rupnikovi hosti.

Bila je Pograjčeva Pavla.

Jerica se je skrila pred njo za grmovje.

Pavla se je ozrla naokoli, kje bi pričela z delom. Stopila je na kraj, kjer je dobilo listje že največ solnca in je bilo že bolj usušeno.

Zastavila je grablje po stelji in zapela si je »pesem od grabljic«.

»Kako je vesela!« je pomislila Jerica skrita za maklenovim in leskovim grmovjem.

»To veselje je bilo včasih tudi moje! Ah, jaz nespametnica! Ko bi ostala doma, ko bi ostala v družbi, bi bilo drugače. Sedaj pa se pri belem dnevu skrivam pred poštenimi dekleti. Ali ves ljubi božji dan ne morem presedeti za grmom kakor zajec. Enkrat se ji moram pokazati. Nemara da me Pavla še ne spozna ne? In če me spozna? Kaj potem? Bodi karkoli! Skrivati se ne morem in ne maram več.«

Vstala je in grabila naprej.

Pavla je ni opazila, ker sta bili hrbtoma bolj oddaljeni ena od druge.

Ali preteklo je nekaj časa in obraza sta se obrnila in videla eden drugega.

V trenutku Pavla ni mogla misliti, da vidi Rupnikovo Jerico. Res je bila sosedna hosta Rupnikova, a Pavla se je takoj spomnila, da Jerice že dalj časa ni na Borovju.

Polagoma pa je vendar presodila tako, da res ne more biti nihče drugi, kakor Jerica. Postava je bila popolnoma njena, obraz tudi, čeprav ga je Jerica naglo obrnila proč, da ga Pavla ni dobro videla. Sicer pa lahko vpraša. Vprašanje jo natanko prepriča. »Ena beseda še ni konj,« pravijo Pograjčev oče.

»Jerica, kajne, da si ti?« je Pavla nenadoma dvignila svoj glas.

Jerica je prikimala, a je takoj vedela, da se v daljavo s kimanjem ne pogovarja, zatorej je še pristavila:

»Sem ja, če hočeš vedeti!«

Po odgovoru je Pavla spoznala, da Rupnikovi ni ljubo, da jo nadleguje z vprašanji. Ali vseeno ji je zdrknilo iz ust še eno vprašanje.

»Kdaj pa si prišla?«

»Snoči!«

»Borovje je na svetu le eno, kajne?«

»Le eno samo, Pavla!«

Jerici je bilo Pavlino vprašanje še precej všeč, zatorej ji je odgovorila pri-

jazneje. To pa je vzpodbudilo Pavlo, da je postala prav zgovorna.

»Pa stopim malo bližje, da se lažje pogovoriva.«

Kakor lahna srna je pohitela Pavla čez listje k Rupnikovi Jerici in zagledala se je vanjo.

»Pa nikar se me preveč ne ustraši!« jo je Jerica sramežljivo prosila milosti.

»Zakaj bi se te ustrašila? Upadla si, revica, močno si upadla.«

»Kaj ne bom!«

Jerica ni vedela druge besede.

»Smiliš se mi, Jerica. Škoda tvoje lepe mladosti. Gotovo si morala v mestu mnogo trpeti?«

»O, Pavla, ko bi ti vedela!«

Jerica je začela plakati. In padale so, padale obilne solze po velih licih in po velem listju. Umrla je dvojna pomlad. Pomlad na licih in pomlad na gozdnem drevju. Ali gozdič bo še zelen, Jeričin obraz pa se ne pomladi nikoli več.

»Ne jokaj, Jerica!« jo je tolažila Pavla.

Jerica je ihtela še močneje.

»Vse boš pozabila in spet bo vse dobro.«

»Nikoli več, Pavla, nikoli!«

Po hosti se je čulo šumenje velih listov in pritajeno ihtenje obeh deklet. Nad njima pa je po borovem vejevju skakljala živahna tašca. Veselo je drobila svojo zvonko pesem, saj ptica ne ve, kaj je žalost in kes. (Konec pride.)

Vseh mrtvih večer.

O splavaj pesni skromen spev
nocoj na venčane grobove,
kjer mine doba zemskih rev,
nad tihe se izlij domove;
tam jadno v tiho noč nocoj
v Gospodu spečim poj!

Tu truden rod premnog leži,
v skrivnostnem miru vse počiva;
o kraju kjer bolesti ni,
o večni sreči sanje sniva.
Zamaknjen tja v nadzvezdni raj
pozablja tuge kraj.

Mladenič spi tu korenjak,
v življenju mnogim up in nada,
in v grobu tam mož čvrst in jak,
in v grobu zraven deva mlada;
vse krije ene zemlje plast,
ker trupla nje so last.

Jesenski vetrič zašumlja,
na grobih cvetje se priklanja,
molitve in nebrot prošnja
puhti na kraj očiščevanja;
tam muke dušam Bog hladi
in kazni odpusti.

Na grobu lučic sto in sto
nocoj blesti se in utrinja,
molitve glas kipi v nebo,
vsak vernik mrtvih se spominja:
Gospod miru in luči vir,
o, daj jim večni mir!

Nebeška vrata na stežaj
nocoj široko so odprta,
za trumo truma hodi v raj,
zdaj kazni so vezila strta.
Nebeški žar jih je objel,
Gospod jih je sprejel.

Pokleknil sem na črni prah,
kraj roba venčane gomile,
zazdalo se mi je na mah,
da čujem klice tužno-mile:
»molite«, kliče mrtvih glas
»da Bog očisti nas«

J. U. Límbarški.

Hrvaška mladina pod zastavo božjega Srca.

Na pragu novega stoletja, na praznik presv. Srca Jezusovega, se je posvetila hrvaška mladina na izredno slovesen način presv. Srcu.

Bil je to prekrasen prizor, slavlje, ki mu je bilo gotovo zelo všeč. In to posvečenje ni ostalo brez božjega blagoslova; obrodilo je že obilen sad. Pričela se je gibati katoliška mladina Hrvaške, Slavonije in Dalmacije, in to navdušenje je edini žarek upanja, ki je zasvetil skozi temno nakopičene oblake na nebu hrvaškega ozemlja.

Ko se je mladina prvič posvetila božjemu Srcu, poklonila je sv. očetu v znak zvestobe in ljubezni prekrasno spomenico, album z več kot 160.000 podpisi, darovalo mu petrov vinar in zlato Srce Jezusovo z več kot milijon molitvami. Sv. Oče je bil tega daru zelo vesel. V očetovsko ljubeznjivem pismu se je zahvalil mladini in jo spodbujal, naj se neustrašeno bori pod zastavo božjega Srca za vero in domovino in naj bo vedno zvesta svoji obljudi. In tako se je tudi zgodilo. Odslej je bila v hrvaškem »Glasniku« vedno priloga z napisom »Hrvaška mladina pod zastavo božjega Srca«.

Ustanovili sta se prvi dve katoliški dijaški društvi, eno v Zagrebu, drugo na Dunaju, ki izdajata dva lepa časnika. Istotako izhajata dva za žensko mladino. Na mnogih srednjih šolah so se ustanovile Marijine kongregacije, tako v Zagrebu ena tudi za slušateljke univerze. Dela se že tudi marljivo za organizacijo katoliške mladine.

Preteklo leto so imeli visokošolci in srednješolci hrvaških dežel v Spljitu krasen shod, nakar so se odpeljali v Dubrovnik, kjer so se vsi v lepem številu, bilo jih je 700, udeležili tamošnjega evharestičnega kongresa. Kdo bi bil pred desetimi leti mogel le misliti, da je na Hrvaškem mogoče kaj takega? A vse to se je doseglo pod zastavo božjega Srca.

Zaradi tega so lani sklenili, da obhajajo letos desetletnico tega posvečenja na praznik presv. Srca kar najbolj mogoče lepo in svečano.

Mladenci in dekleta, ki so se l. 1900 posvetili presv. Srcu, naj bi to posvečenje obnovili in ves mladi naraščaj naj bi prisegel zvestobo božjemu Srcu.

V Zagrebu so sestavili pod pokroviteljstvom nadškofa Posiloviča odbor, katerega predsednik je bil sedanji djakovski škof dr. Krapac. Na predlog slavnostnega odbora je izdala hrvaška vlada dne 22. februarja 1910 razglas, v katerem se čita med drugim sledeče: »Ker je to versko slavlje katoliške mladine za omenjeni smoter docela primerno in more izborno učinkovati na utrjenje verskega čuta in popolne udanosti do sv. Očeta, vidnega poglavarja svete katoliške Cerkve, zato proglasi kraljeva deželna vlada (odsek za uk in bogočastje) sledeče:

I. Dne 3. junija, praznik presv. Srca Jezusovega, ima vsa katoliška mladina učnih zavodov Hrvaške in Slavonije prost dan.

Po službi božji naj ji razloži učitelj veronauka pomen in namen tega praznika.

II. Učiteljstvo in šolska mladina vseh učnih zavodov Hrvaške in Slavonije sme nabirati v ta namen prostovoljne darove, ki naj se oddajo voditelju šole, katehetu ali učitelju, ki jih potem odda odboru za obletnico v čast presv. Srca. Odbor ima dolžnost, da objavi vse doneske, ki so bili nabrani na javnih šolah.«

To je pač redek pojav v moderni vladi. Doneski so bili nabrani za prekrasno zastavo presv. Srca, katero naj bi proglašila vsa katoliška mladina Hrvaške pri veselem slavlju kot svoj ščit in branik v bojih. Sv. Očetu naj bi se odposlala vdanostna brzojavka.

Centralni odbor zagrebški je torej izdal okrožnico vsem škofom hrvaških de-

žel, vštrevši tudi Bosno in Dalmacijo; v tej je prosil, naj se sestavijo škofijski odbori. Nabiralne pole so se poslale vsem šolam. Izdala se je tudi primerna knjižica, ki je mladino pripravila na obnovitev posvečenja. Iste se je razposlalo 40.000 izvodov in je obsegala pripravne pesmi in molitve za slovesnost.

Tako se je torej pripravilo ljudstvo na to veliko svoje slavlje, ki se je izborno posrečilo. Povsod, po mestih, trgih in vaseh so obhajali ta praznik kot največji in to ne le mladina, temveč vse ljudstvo.

Prelepo so okrasili cerkve, vršile so se procesije, pri katerih so nosili zastave, kipe in podobe Srca Jezusovega.

Jako veliko jih je prejelo sveto obhajilo, med njimi tudi prvoobhajanci. Vsa katoliška mladina hrvaška je ponovila klečé obljubo presv. Srcu, pojoč svojo pesem, ki jo je bil zložil Peter Perica S. J., tedaj še učenec 6. gimnazijskega razreda. Danes je to najbolj priljubljena pesem hrvaške mladine.

Najlepše, najsijajneje je bilo slavlje v Zagrebu. Svobodomisleci so besneli ter skušali preprečiti s pomočjo socialnih demokratov in z demonstracijskim zborovanjem vso slovesnost.

A glej! Sedaj so se zbudili katoliški Zagrebčani in demonstranti so morali odnehati. Posebno hrabro je bilo katoliško dijaštvo »Domagoj«.

Na praznik pa je priredila katoliška mladina presv. Srca slavlje tako-le:

Ponovitev posvečenja se je vršila v krasni zagrebški katedrali, ki je bila prenapolnjena. Za posvečenjem mladine se je blagoslovila zastava, ki je pravi umotvor. Sam material je veljal 6000 kron. Vzele so jo zagrebške usmiljenke. Na eni

strani je podoba presv. Srca z napisom: »Srce Jezusovo, ščit Hrvatov«, na drugi pa podoba Brezmadežne in besede: »Kraljica Hrvatov«. Kumica zastave je bila mati bivšega bana, gospa Gabrijela Pejačevićeva. Po službi božji so nesli hrvaški vseučiliščniki v slavnostni opravi zastavo v novo cerkev presv. Srca Jezusovega, kamor jih je spremila vsa mladina. Tudi najubožnejši otroci so dali svoj dar za njo, in tako je zastava res last katoliške mladine hrvaške, ki se je hoče odslej posluževati pri vsaki večji slovesnosti.

Sveti Oče se je zelo veselil vdanostne izjave, blagoslovil je hrvaško mladino in se jej zahvalil v brzobjavki do škofa dr. Posiloviča. To slavlje, ki je bilo pravi ljudski praznik, je oživilo vero, zanetilo v vseh srcih gorečo ljubezen do Odrešenika ter utrdilo upanje na boljšo bodočnost.

V mnogih krajih bode ljudstvo gotovo vsako leto ponovilo obljubo in slovesno obhajalo praznik presv. Srca. Posebno slovesno pa bode vse ljudstvo praznovalo ta dan vsakih deset let, ker se bo mladina vsakokrat ta dan posebno posvetila božjemu Srcu. Na ta način bo drevesce, katero je vsadila hrvaška mladina začetkom našega stoletja, vedno lepše zelenelo, cvelo in obrodilo tisočeri sad za večno življenje.

Ali bi ne mogla tudi mladina drugih dežel vsaditi taka drevesca in se posvetiti božjemu Srcu?

Da, mladina bi to storila zelo rada, le rabila bi nekoga, ki bi jo pozval pod zastavo presv. Srca. O naj bi ne bil daleč dan, ko se bo vsa slovenska mladina slovesno posvetila božjemu Srcu!

Šola krščanske popolnosti.

2. Najnevarnejši izmed čutov.

(Dalje.)

Neizprosno vojsko, smo zadnjič rekli, moramo napovedati čutu tipa, če hočemo, da nam bo služabnik, ne pa ropar. Da je to res potrebno, so nam v dokaz svetniki in svetnice, ki so ves čas svojega življenja živeli v neprestanem boju s tem čutom.

Če beremo življenje svetnikov, se včasih kar ne moremo načuditi njihovi spokornosti. Kako iznajdljivi so bili glede najraznovrstnejših pokoril, s katerimi so mrtvili svoja neredna nagnjenja, in koliko moč so morali imeti vsi ti junaki, da so vse to prenesli! Utrujenemu telesu so po skrajni utrujenosti in naporu delu dajati počitka le toliko, da niso omagali, in nič več. Bedenje je bilo eno njih glavnih pokoril. In če so si včasih dovolili nekoliko počitka, joj, kakšen »počitek« je bil to! Počivali so na golih tleh, na ozki deski, na trdem ležišču; kamen ali poleno jim je bilo za zglavje, in če so že morali ležati v postelji, so vanjo devali vsevrstnih trdih in ostrih stvari. Tak počitek in še ta po navadi krátek! In kakšna jim je bila obleka? Raskava, bodeča. Okoli pasu ali rok so radi nosili železne verižice, nataknjene z ostrimi konicami, ki so se jim vbadale v telo. In to jim je bilo še premalo, ampak so se šestokrat kruto bičali, tudi do krvi. Prostovoljno so prenašali najhujši mraz in pekočo vročino, da, nalašč so se tako oblačili, obuvali in pokrivali, da so občutili čimveč mraza ali vročine.

Za vse to, kar moremo tukaj le bolj površno in s par besedami omeniti, ti, dragi bogoljub, nudi vsako »Življenje svetnikov« obilnih zgledov. Zdaj le to vprašamo, kaj naj si o teh in drugih pokorilih, ki jih bomo še pozneje opisovali, mislimo?

1. Jaka Lahkoživec pravi, da so to same neumnosti in prenapetosti in da je imel prav neki medicinski profesor, ki je vse tako in podobno počenjanje kratkomalo pripisoval — norosti.

Ne boš, Jaka, ne ti ne tvoj profesor nimata prav in se oba zelo, zelo motita. Že sama pamet nam pove, da nam čut tipa ne sme gospodariti, ampak le služiti. Če ga torej hoče kdo z raznimi strogotimi ukrotiti, to ni nespametno, ampak pametno in hvale vredno. In če kdo ne čaka še le napadov od strani tega čuta, ampak ga že kar tako kroti in brzda, da prepreči ali že vnaprej oslabi take napade, ali ne dela tak človek jako modro? Tvoja in tvojega profesorja modrost se pa da izraziti z eno samo besedo: uživanje, tisto uživanje, o katerem pravi sv. Duh (Rimlj. 8. 13.): »Ako bodete po mesu živeli, bodete umrli.« Le nič bati, Jaka, človek še ne zboli precej, če da telesu malo šibe okusiti. Seveda, kedaj in kako, o tem se bomo pa še danes pogovorili.

Svetniki so torej tako delali deloma po spoznanju svoje lastne pameti, deloma pa tudi po posebnem navdihovanju Sv. Duha, ki jih je razsvetljeval, kaj da naj delajo, in jim dajal moč, da so mogli vse to prenesti. Svetniki, ti mojstri v popolnosti, nam torej kažejo, da je taka krotitev naših čutov res pametna in vsaj v neki meri neizogibno potrebna.

2. Cahej Gorečnik pa dela drugače. On hoče ravno svetnike v vsem posnemati. Zadnjič enkrat je tako-le napravil: Ker se je hotel pokoriti za svoje in za grehe drugih, je vso noč med soboto in nedeljo prebedel in premolil. Drugi dan, v nedeljo, je bil pa vsled tega tako zaspan, da je med celo mašo in pridigo venomer kimal in spal, še nos mu je večkrat prav glasno zapel, kar je bilo posebno lepo in vzpodbudno slišati, tako

da je prišel iz cerkve s prepričanjem, da ni zmolil med celo zaspano mašo ne enega poštenega očenaša. Ko je prišel potem domu, se je pa v seno zaril in celo dopoldne spal. Tako je Cahej posvečeval nezapovedano sobotno noč in zapovedano nedeljo.

Lansko leto pa je hotel še kapucine posekati v postu in se začel postiti takoj po svetih treh Kraljih ob kruhu in vodi. Ali ob težkem delu, ki ga je imel opravljati, se ga je kmalu lotila trdovratna želodčna bolezen, tako da je moral k zdravniku in da se cel štiridesetdanski post ni mogel in smel postiti in da se mu še zdaj bere z zelenega obraza, da boleha na želodcu.

O, se najdejo taki Caheji po svetu, se! Pa to ni nič čuda, saj so morali včasih celo nekateri svetniki, n. pr. sv. Bernard, sv. Karol Boromejski, sveta Pavla itd. pozneje bridko obžalovati, da so jo včasih v krotanju svojih čutov udarili čez mero, ker se niso ravnali po predpisih svete previdnosti.

Kaj naj torej našemu Caheju in njegovim posnemavcem rečemo? Prvič, da glede posnemanja svetnikov velja zlato pravilo: V mnogočem moremo svetnike le občudovati; ne moremo in ne smemo jih pa v takih izrednih rečeh posnemati, če nas isti Sv. Duh, ki je navdihoval svetnike, ne navdahne, da tudi mi tako delamo. — Drugič: Popolnost in svetost ne sestaja iz teh telesnih strogosti, ampak iz prave ljubezni do Boga in do bližnjega. Te strogosti, ta pokorila so le v toliko krepostna in hvale vredna, v kolikor nam služijo v dosego ali izpopolnitev te ljubezni in drugih kreposti; če bi nas pa te strogosti ovirale v tej ljubezni, bi pa ne bile prav nič vredne, ampak napačne! Da, če si človek s takimi strogostmi zdravje kvari, ali pa če z njimi svoje telesne moči tako oslabi, da ni za nič,

kedar mu je potlej treba izpolnjevati svoje stanovske dolžnosti, potem ravna napak.

In ker je tako in ker za vse to ve prav dobro tudi hudobni duh, se pa ta peklenški angel marsikaterikrat izpremeni v nebeškega angela in duhovnega svetovavca in golči kakí duši na srce: »Ta in ta pokorila so zate, sv. Alojzija, sv. Terezijo moraš v vsem posnemati in nič ne maraj, če ti tudi spovedniki to prepovedujejo: ti gospodje tudi niso zmerom tako razsvetljeni, da bi jim bila znana pota, po katerih te hoče voditi Sv. Duh.« In peklenški mešetar je na ta način že velikokrat spravil na napačna pota najboljše duše, obetajoč jim, da so to le bližnjice, ki drže naravnost k Bogu. In konec takih Cahejev? Velikokrat taki-le: Ko naposled vidijo, da ta pota nikamor ne drže, ampak so le zagate; ko vidijo, da takih potov ne morejo več zmagovati, pa obupajo nad seboj in nad popolnostjo, da, nemalokrat se potem vdajo vsestranski počutnosti, in dočim so upali, da bodo kakor svetle zvezde na nebu, so zdaj le ugaslo, mrtvo črno oglje, ki bo morebiti enkrat gorelo — že veste, kje!

Da se torej obvaruješ vsake nepremišljenosti, da uideš raznim zagatam in prevaram, se ravnaj, dragi bogoljub, po zlatem pravilu: Glede izrednih telesnih pokoril in strogosti ničesar brez vednosti in dovoljenja dušnega vodnika, do katerega moraš biti povsem odkritosrčen. Bodi prepričan, če bi hotel hoditi v tem oziru proti volji in odredbam dušnega vodnika, da piha ta sapa ali od napuha ali od hudobnega duha ali pa od obeh. Zapomni si besede svetega pisma (I. Kralj. 15, 22): »Boljša je pokorščina, kakor daritve.« Če pojéš klobuk črešenj iz pokorščine, ti bo šteto v zasluženje; če bi pa bil proti volji svojega dušnega vodnika ves teden ob sami vodi in suhih skorjah, se bi pa ob tem postu cel teden prav pošteno redila in mastila — napuh in hudobni duh!

Torej: pač zatajevanje in krotenje najnevarnejšega vseh čutov, čuta tipa, in če ni drugače, ga moraš tudi s silo spraviti v svojo oblast, toda vse po pameti! V

sredi — v zlati skledi! In posebno te mora voditi: vedno Bogu dopadljiva, vedno varna sv. pokorščina.

Dr. Ant. Zdešar.

Slovenci prvič v Sveti deželi.

(Piše urednik.)

»In pastirji so se vrnili ter Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli, kakor jim je bilo povedano.« Tako popisuje sv. evangelist Luka veselje in srečo dobrih pastircev nad tem, kar so videli v betlehemskem hlevcu.

Tem betlehemskim pastirjem smo podobni mi, jeruzalemski romarji. Tudi o nas bi se lahko reklo prav z istimi besedami: »In romarji so se vrnili ter Boga častili in hvalili za vse, kar so videli in slišali.«

Da, naši romarji so vsi srečni, polni hvale in hvaležnosti, da jim je bilo dano gledati najsvetejše kraje na zemlji.

Res, v Sveti Deželi smo bili! Koliko je bilo strahu in strašenja, koliko omahovanja in premišljevanja, če bo šlo ali ne in če bi se šlo ali bi se raje doma ostalo. Marsikdo bi bil rad šel, pa manjkalo mu je morebiti bolj poguma kot denarja. Dvakrat se je že prej poskušalo izvesti romanje, pa ni hotelo iti. Mi smo pa enkrat krepko porinili in — šlo je. Premagani so pomisleki, premagan strah, premagane težave: v Sveti deželi smo bili. Preko širnega morja in tudi preko morske bolezni, preko jafskih pečin, preko vseh turških straž, preko Turkov, Judov in Beduinov, širokohlačih, kosmatih, grdogledih — preko in mimo vseh teh smo šli in prišli srečno nazaj. 540 nas je bilo. In marsikdo zdaj, ko sliši pripovedovati o lepem romanju, zdihuje: Oh, zakaj še nisem šel tudi jaz! — No, potolaži se prijatelj, saj nismo šla zadnjič! Prvo tako srečno končano romanje nam je dalo pogum, in če Bog da, šli bomo še — kakor so tudi drugi pred nami bili že večkrat: Tirolci, Gornjeavstrijci, Čehi, Poljaki in drugi.

Po deželah porazdeljeni so naši romarji tako-le:

Kranjcev	322	Goričanov	13
Štajercev	143	Hrvatov	18
Tržačanov	26	Z Dunaja	2
Korošcev	16	Z Nemškega	1

Tržačanov, pravzaprav Tržačank, je bil glavni del članic tržaške slovenske Marijine družbe. Bilo jih je menda blizu 20 s svojim voditeljem na čelu in s svojo zastavo.

Zato so bile prav ponosne in so tvorile nekaj poseben oddelek v romarski trumi.

Hrvatov je bilo 10 duhovnikov iz raznih krajev Hrvaške in 8 drugih moških. Med njimi je bil prečastiti gospod opat dr. Petar Kragič iz Skardine v Dalmaciji in gospoda častna kanonika Nikola Turato s Cresa ter Grgo Tambača iz Šibenika. Nekaj duhovnikov je bilo iz zagrebške nadškofije, eden iz Djakova.

Z Dunaja je bil pater Melhijor Lechner, frančiškan, generalni komisar (zastopnik) Svete dežele za Avstrijo, ki nam je pomagal delati priprave za romanje, in ena gospa Slovenka.

Iz Nemčije je bil veliki prijatelj Slovencev g. rektor Viljem Köster iz Hamborna, ki se je na ljubo našim rojakom, kateri ondi delajo po tovarnah in rudnikih, naučil slovenski, da more skrbeti in pastirovati naše ljudi, ki jih je veter tje gori zanesel. Posvetil se je vsega skrbi Slovencev. Zna mnogo naših pesmi, ki jih prepeva z našimi ljudmi. Ko se je priglasil k romanju, je pisal: »Ni sicer Slovenec ta, ki se oglašja za romanje, pač pa Slovenskutar.« Šel je z nami zato, da je videl svete kraje in da se je med nami še bolj vadil slovenščine. To je mož, ki bi ga bilo vredno dati fotografirati in njegovo fotografijo razposlati raznim gospodom po nemškem Štajerskem in Koroškem, češ: od tega se učite! ...

Po spolu je bilo: 258 moških, 283 ženskih. Torej 21 ženskih več. Rekli smo, da mora biti obojih vsaj enako število. I no, pa že morajo imeti ženske nekaj prednosti! Ne odjenjajo drugače. To bi ne bil pravi red, da bi enkrat bilo žensk pri kaki pobožnosti manj kakor moških. No, pa smo že z moškimi tudi zadelovljni; in ker smo z ženskami seveda tudi, smo tedaj z obojimi in s celo romarsko trumo sploh. Tako razmerje moških nasproti ženskam je že sprejemljivo.

S čemer pa nismo in ne moremo biti zadovoljni, to je pa naša gospôda. Ne pišemo tega zato, kakor bi nam ne bili priprosti ljudje dosti dobri. Ti so že dobri, ampak tisti, ki niso dobri, to je naša takoimenovana inteligenca. — Sicer so pri ljudskih romanjih

povsod zastopani bolj priprosti ljudje, ki v resnici tvorijo »ljudstvo«; a navadno imajo drugod tudi toliko gošpode vmes, kolikor je v primeri z njimi mora biti. Tako so imeli gornjeavstrijski romarji seboj šest uradnikov, celo enega svetnika cesarskega namestništva in še več mož kakor tudi ženstva podobne socialne stopinje; pri nas pa je bilo te vrste ljudstva tako malo, da je nemški cerkveni list »Salzburger Kirchenzeitung«, ki je pisal sicer hvalno o našem romanju, dodal: »Udeleženci so bili zvečine kmetje, delavci

za njegovo truplo. — Tako redki so tudi sedaj možje enake vrste, ki si upajo pokazati se pred vsem svetom prijatelje Jezusa in priprostegega ljudstva. O tem bo treba enkrat spregovoriti na vsa usta odločno besedo.

Veste, ni pa ne mala stvar spraviti 540 ljudi čez široko morje v Jeruzalem in do Jordana, preskrbeti jih za tri tedne z vsemi telesnimi in duševnimi potrebščinami in jih postaviti zopet zdrave nazaj na domača tla. Ne le, da je treba teh 540 vsak dan najmanj trikrat pošteno nasititi. Pravim pošteno, ker morski zrak, da prav po slovensko povem, človeka »cira«. Pa tudi zato, ker se želodec na ladji večkrat neprostovoljno izprazni in ga je treba torej napolniti. Ker če prazen žakelj nikjer ne stoji pokonci, na ladji še najmanj. Na trdih in trdnih tleh bi še stal nekaj časa; na ladji pa, kjer se ziblje in guglje, zgubi še prej ravnotežje, da se še to iz njega iztrese, kar je še v njem. — Potem pa pomislite, da je bila na ladji cela cerkev z osmero oltarji. In koliko zahteva vsak oltar oprave, da je mogoče opraviti sveto daritev. Treba je bilo preskrbeti vse mašno obleko, kelihe, svečnike, mašne knjige, ciborij, hostije, vino, sveče, Marijin kip, zastavo, križe za skupine, romarske knjižice, znake, čutarice, in še nebroj podrobnosti, katerih ni, da bi našteval, ker bi ne prišel do konca. Če povem, da smo samo muzikalij ali pevskih not nakupili za 120 kron, si lahko malo mislite, na koliko reči je bilo treba misliti, preden smo bili pripravljene na odhod. Zato je bilo treba res celega aparata in človeku imeti vseh pet čutov skupaj, da smo spravili vse srečno skupaj. Pozabili nismo drugega kakor tablic za molitve po sv. maši. No, tudi te so bile kupljene pa so po zmoti doma ostale.

Nekaj pa moramo omeniti, kar nam je priprave neizmerno otežilo. In to zlasti zaradi prihodnjih romanj, da se to drugič ne bo več ponavljalo. Namreč to, da se ljudje niso dosti za časa priglasili, ampak čakali na zadnje tedne ali celo dneve in ure. To nam je delo, skoro bi rekel, podvojilo. Bobnali smo pol leta naprej — od meseca marca dalje — in postavili kot zadnji rok 15. julij. Ko bi se bili vsi do takrat priglasili, kako igraje bi bili mi lepo pravočasno vse skupaj spravili. A 15. julija jih je manjkalo še nad sto! Čim bolj pozno pa je bilo, tembolj so začeli skupaj lezti in pisati, prositi in pritiskati: še mene, oh, samo še mene! Izmed vseh najbolj moledovala je neka stara ženica iz Ljubljane, morala je biti že okolu sedemdesetih, — saj imena ne bom izdali — prišla je trikrat, štirikrat: »Ja, kaj

Glavni oltar na ladji.

(Fot. Peter Naglič.)

in delavke«. To ni nečast ne za nas, in ne za tiste, ki so bili zraven, ampak le za tiste, ki bi bili tudi lahko zraven, pa jih ni bilo. — No, veste, je vedno ena in ista stara pesem. Ob Jezusovem času sta bila tudi izmed vseh »gospodov« samo dva, ki se Jezusa nista sramovala; enemu je bilo ime Jožef, doma iz Arimateje, drugi je bil Nikodem. Ta zadnji se svoj čas tudi ni posebno moža pokazal, ko je prišel skrivaj ponoči k Jezusu; pa ob smrti Jezusovi mu je že toliko poguma zraslo, da si je upal pri helem dnevu snemati s kri-

res ni mogoče? Oh, kako me srce boli, da ne morem iti z Vami.« »Mamica, če Vas srce boli, pa vzemite kašne kapljice«, smo jo poskušali potolažiti, ko drugi prigovori niso nič izdali. Pa naš recept ji ni bil všeč; ozdravil bi jo bil, tako je menila, njenih srčnih bolečin edino Jeruzalem. Oh, ti ljuba stvarica, a prej ti ni prišlo to v glavo; saj smo te vabili celega pol leta.

Pa ne le to, da so se zadnje dneve še vedno novi oglašali, stvar je postala še bolj zapletena, ker so se pa stari že priglašeni zopet — odglašali. S tem smo sicer dobili nekaj prostorov za novopriglašene, a nam se je vsled večnih sprememb nakopičilo le še več dela. To so švigala pisma zadnjih štirinajst dni in ekspresna pisma in telegrami kakor rakete iz naše pisarne na vse strani in zopet nazaj v pisarno. Tako je bilo treba imenik dati tiskati dvakrat, ker se je po prvem natisku tako spremenil, da ni bil več za rabo. Pa tudi drugi imenik je pomanjkljiv, ker se je tudi drugi, popravljeni, znatno spremenil. Za vse, ki so se priglasili do srede avgusta, smo dobili skupni potni list (pos). Tisti, ki so se priglasili pozneje, ako jih nismo mogli pomašiti na mesto starih odstopivših, so morali iskati svojega potnega lista, katere smo morali dati zadnji dan prav na dan odhoda podpisati turškemu konzulu v Trstu in plačati za vsakega 10 cesarskih kron. In ker je turški konzul komod gospod, ki ga ni volja preveč se gnati za romarje ter ne pride pred 10. uro v pisarno, smo morali čakati na njegovo milost, da se je odhod ladje zaradi tega še za nekaj časa zakasnil.

Kakor tam v evangeliju na kosilo povabljeni, tako so imeli oglašenci razne izgovore: eden je kupil pristavo, drugi par volov, tretji se je oženil, četrtega pa — njegova zakonska polovica ni pustila. Seveda povedal tega ni. Sploh so imeli nekateri možje precej borbe s svojimi polovicami, da jim niso ubranile. Nekateri pa so bile bolj milostljive. Druge so bile pa celo tako prijazne, da so možem celo prigovarjale in pogum dajale. »Samo to glej, da ja ne boš nikoli preveč v kozarec pogledal,« je ena enemu zvesto naročevala. — Seveda se je ženam od strani mož tudi podobno godilo.

Pa ni vselej ostalo pri tem, da se je kdo odglasil. Danes je prišla odpoved, jutri ali pojutrišnjem pa zopet preklic odpovedi. Tako je neka Evina hči tri ali štiri dni zapored poslala svoje prijateljice vprašati, če je še kak prostor. In ko je toliko časa moledovala in pritiskala, smo nazadnje dobili še en kotiček, jo sprejeli in dali njeno ime tiskati. Kar ti pride

prijateljica peti dan povedati, da — ne more iti, da ji zdravnik ne pusti. O, ti preljuba fletnost! A prej pa nisi mogla zdravnika vprašati. Pa kaj hočeš! Če si enkrat prevzel skrb, da spraviš ljudi skupaj, moraš tudi take fletnosti sprejeti za dobro. — Tam na Štajerskem je bila neka dobra duša, pa ne ženska ampak moška, ki tudi piše: Sem se premislil, pa ne bom šel. Dobro, pošljemo denar nazaj. Kar ti pride nakaznica zopet v Ljubljano, češ, noče denarja sprejeti. Piše zopet, da se je še enkrat premislil, da za božjo voljo naj ga sprejmemo. Ker ni dobil odgovora, piše drugič, piše tretjič, in prosi lepo in pravi, da ne more spati, dokler mu ne obljubimo, da bo šel, ker je bilo naše srce trdo in neusmiljeno in ni dobil zaželjenega odgovora, kaj ti stori? Pripelje se vam iz daljnega Štajerja v Ljubljano, pride v pisarno, povzdigne roki in prosi, da ga sprejmemo. Ja kamenito srce bi moral imeti v prsih, komur bi se pri tem prizoru ne omeščalo. In res, dobri mož je romal z nami. — In ti prijatelj tam z brega Drave, ti tudi veš, kako sva jo midva po ovinkih prišla v Jeruzalem. Piše moško v Ljubljano: Če je tako (da mi postelje ne morete zagotovo obljubiti), pa ne grem. Dobro, pošljemo denar nazaj in ga izbrišemo. V petek, 2. septembra, ob 4. uri zjutraj jo pa prijadra s Štajerskega na kolodvor v Ljubljano in ponuja zopet nazaj svojih 280 K. Ja, kaj hočem ž njim napraviti, ko je že tukaj?! Pa, pojdi no v božjem imenu, te bomo že kako kam potlačili! Obložil me je s samimi srebrnimi tolarji, da sem moral potem za pokoro tisto težo seboj prenašati. Pozneje mi je razodel skrivnost, da če bi nikakor ne bil sprejet, bi jo bil mahnil pa na Brezje in se z Brezjem nekoliko odškodoval za Jeruzalem. Prebrisani so pa Štajerci! — Ta je bil torej zadnji, ki smo ga sprejeli, prav — v zadnji uri. Predzadnji mi je pa prišel plačati ravno isto jutro (na dan odhoda) ob pol dveh zjutraj na posteljo. Vlegel sem se ravno ob pol eni. Naj bo, pravim, za dve urici, več tako ne bo mogoče. Kar ti jo primaha ob pol dveh gospod Tomaž v sobo: »Janez, Janez, ali spiš?« »Kdo pa je?« »Na, tu imaš spravi!« »Bog Ti daj srečno pot, Tomaž!« pravim in spravim njegovih 450 K. Seveda s spanjem ni bilo potem nič več. Naglica še ni bila nikoli prida, pravi pregovor. Naš gospod Tomaž je pa naredil naglo in dobro. V četrtek pred našim odhodom pride slučajno v Ljubljano in zaide vdružbo gospodov, ki so prišli že v Ljubljano na odhod. Kar ga prime in popade, da bi tudi šel, kakor je svoj čas prijel angel preroka Habakuka za lase, da je nesel svoje kosilce Danijelu v levnjak.

Pride v pisarno. »Janez ali je še kaj prostora?« »Jaz vem še za enega romarja.« »Tomaž, če si ti tisti, zate je še eden« (v I. razredu). Ob 4. uri se pelje domov — saj menda veste, kje so Selca nad Škofjo Loko, — da odda za tri tedne svojo čredo drugemu pastirju v pašo — ob polnoči pride nazaj v Ljubljano in ob pol dveh zjutraj prikolostra k meni. Pa mu še danes ni žal, da je tako naredil in meni tudi ne, da je šel z nami in nam večkrat kratek čas delal. — A če bomo še kako tako pot delali, bomo morali to drugače narediti. Do gotovega roka se oglasiti, vsak imaš dovolj časa premisliti se in odločiti, potem pa kakor bi odrezal, nič več! Drugače so preogromne težave.

Manj sreče s Sveto deželo, kakor naš gospod Tomaž, je pa imel dobri in častitljivi pater provincijal ljublj. Dasi je bil član pripravljalnega odbora za romanje, vendar mu ni bilo dano videti Svete dežele — drugič namreč, ker enkrat jo je že videl. To je bilo pa tako: Vidite, provincijal je en velik gospod med brati svoje vrste. A nad njega je prišel pa še en močnejši, namreč sam general iz Rima. Pa ravno tiste dni ga je moralo prineesti iz Rima sem! Ko je ta svetí mož pregledal in previzitiral vse samostane svojega reda naše provincije, pa napove kapitelj na 7. septembra, to je ravno na dan, ko smo mi prišli v Sveto deželo. Kapitelj, to je ena velika rajtenga, ki se brez očeta provincijala nikakor ne more narediti. In dobri oče provincijal je moral na našo žalost ostati doma; zato pa je poslal mesto sebe drugega moža svojega reda, č. patra Hieronima.

Ali naj še pripovedujem, na kak način smo dobili s seboj usmiljene sestre (3) za postrežbo bolnikov? Ja, tega si pa skoraj ne upam povedati. Na ladji sem sicer pripovedoval med velikim smehom vseh romarjev. Ampak tam sem lahko govoril, ker nismo imeli nobenga policaja, nobenega žandarja, nobenega sodnika in pravdnika seboj; menda še cesarja nismo imeli nobenega nad sabo na ladji. Bili smo za devet dni kar republika, četudi »klerikalna«. Tukaj na suhem pa ni tako. Tukaj moje pripovedovanje lahko bere državni pravdnik in če temu strogemu možu postave pridejo moje vrste pred oči, me res lahko spravi pred »krvavo rihto«. Torej natančno ne smem povedati, samo toliko pa povem, da sem jih pridobil — z zvijačo in goljufijo. O jej, pa urednik »Bogoljuba« z zvijačo in goljufijo! No, v tolažbo vam povem, da je bila to ena poštena goljufija in zvijača in prav nikoli se je ne bom izpovedal. — Kako potrebno pa je bilo, da smo imeli usmiljenega

brata in sestre s seboj, to se je pokazalo na ladji, kjer smo jih močno potrebovali, najbolj pa menda — jaz sam. In zato mi te goljufije ni žal, sestram usmiljenkam pa tudi ne, ker so bile vse srečne, da so smele z nami.

Še to in ono zanimivo zgodbico bi lahko povedal o našem pripravljanju za romanje in naših romarjih, pa bodi dosti; morebiti sem že sedaj katero preveč zapisal.

Tako tedaj so bile končno srečno premagane vse te in take težave in prišel je 1. september, dan, ko smo se zbirali v Ljubljani na odhod.

O tem prihodnjič dalje. — Da pa vam ne bo potreba predolgo čakati, in vsaj nekaj splošnega izveste, zato naj bo zdaj tukaj ponatisnjeno ono, kar je poročal o našem romanju »Slovenec«.

I.

V Jeruzalemu 9. sept.

Vožnja po morju je bila dokaj mirna; vendar smo imeli ves čas nekoliko vetra in je bilo vsled tega morje skoro ves čas malce valovito. To je bilo zadosti, da je morska bolezen prva dva dneva dokaj gospodovala. Polovica romarjev jo je gotovo občutila. Vendar bolezen ni tako grozna, kakor so jo nam slikali. Če človek leži, ne čuti veliko. Vendar smo se tako hitro privadili, da smo bili zadnja dva dneva vsi čvrsti, dasi se je ladja ravno tako ali še bolj zibala, kakor prve dni. Kakor hitro je bolehanje odnehalo, je zavladalo veliko veselje in živahnost med romarji. Vsak dan smo imeli po dva kratka govora in do 80 svetih maš na ladji. Petje se je razlegalo po ladji od jutra do večera, zdaj umetno, zdaj narodno in domače. Napravili smo tudi koncert v salonu, h kateremu smo povabili kapitana in oficirje. Večje nezgode ni bilo, kakor da sta se dva romarja nekaj ranila, kar pa ni imelo nikakih hudih posledic.

Izkrcaje v Jafi med velikim kričanjem Arabcev je sicer nekam nemirno, morje ob obrežju zelo valovito, vendar brez nevarnosti. Šlo je gladko. Na bregu so nas pričakovali avstrijski konzul v Jafi, iz Jeruzalema sta prišla nasproti naša rojaka prelat in rektor dr. Ehrlich in dr. Zorè. Ko smo bili vsi na suhem, smo šli v frančiškansko cerkev, ki nadvladuje celo mesto, tam imeli blagoslov, od tam pa odšli v hotele obedovat. Idoč skozi mesto smo imeli priliko občudovati bujno, pa tudi umazano življenje orientalsko. Hoteli so evropskega značaja. Ob 11. uri dopoludne (v sredo, dne 7. septembra) smo se odpeljali v dveh vlakih proti Jeruzalemu. Dežela je sedaj izsušena, ker od aprila ni bilo dežja. Najprej rodovitna ravan saronka, po-

tem gorovje judejsko, kamenitejše od našega Krasa. Po polčetrni uri smo na kolodvoru v Jeruzalemu. Pozdravili so nas konzul avstrijski v Jeruzalemu, odposlanec patriarhov, namestnik kustosov in več drugih. Niti patriarha, niti kustosa namreč ni doma. Vse mesto je že dlje časa naprej vedelo in govorilo, da pride karavana Slovencev. Razporedili smo se v krasno procesijo z zastavo na čelu, s kipom Brezmadežne v sredi in glasno pojoč po jeruzalemskih ulicah korakali v cerkev božjega groba. Ponekod so visele nam v pozdrav zastave, med njimi tudi kaka — slovenska ali hrvaška. Na Sijonu so nam peli zvonovi. Korakajoč v cerkev božjega groba je iz naših vrst mogočno donela naša stara in domača velikonočna »Skalovje groba se razgrne...« Prišedši v cerkev je bil najprej Te Deum. Zopet je slovesna Zahvalna donela iz grl mogočno po skrivnostnem svetišču božjega groba. Nato nas je pozdravil naš rojak-frančiški P. Benigen, ki je nam na ljubo prihitel iz Kaire. Na pozdrav je odgovoril gospod Kalan. Še ena velikonočna »Zveličar gre iz groba«, — nato smo se porazdelili po hospicijih, in sicer: 1. skupina v avstrijskem, 2. in 3. v frančiškanskem, 4. in 5. v francoskem. Je nas bilo 540. V hospicijih smo se počutili silno dobro in domače. Ti hospiciji so kakor zelene evropske oaze sredi azijske umazanosti, ki jo tukaj občudujemo. Odtod pohajamo svete kraje, gledamo, poslušamo razlaganja, molimo in pojemo. Dasi pride vmes kaka mala težava, ki je pri takih okoliščinah neizogibna, vlada med vso množico občje veselje in zadovoljnost.

II.

V Jeruzalemu 13. sept.

Pičla so naša poročila, — a opravila in potov premnogo; pa tudi brez kake bolehnosti pri teh potih, trudu, spremenjeni hrani in zraku nismo. No, pri vsem tem vedno dobre volje. Kake večje nezgode, hvala Bogu, doslej ni bilo.

Višek našega veselja je bil v nedeljo ob novi maši na Sijonu, ki jo je pel doslej premлади dijakon g. Šmit iz Ribnega pri Bledu. V soboto zjutraj so ga g. knezoškof posvetili v kapeli avstrijskega hospica. Ob sedmi uri zjutraj so se zbrale vse skupine, — ki bivamo v treh raznih hospicijih: avstrijskem, frančiškanskem in francoskem — zbrali torej pri francoskem hospicu in odšli v slovesni procesiji vsaka skupina za svojim križem, na čelu vseh naša slovenska zastava, pevajoč litanije, na sveti Sijon. Bajronski benediktini, čuvarji tega svetišča, so se zelo potrudili, da bi slav-

nost kar moč lepo napravili. Slovesnost je bila s tem povečana, ker so tudi g. knezoškof obhajali ta dan ravno obletnico (13.) svojega škofovskega posvečenja, rektor avstrijskega hospica, prelat dr. Martin Ehrlich, pa obletnico svoje nove maše. Knezoškof so asistirali na tronu, kar daje celi liturgiji poseben sijajni značaj. Slavnostno pridigo je imel gospod Janez Kalan. Mnogi so se solzili ginjenja. Saj pa ni čudno — ob taki priliki in na takem kraju! Slovenska nova maša v Jeruzalemu, na Sijonu, na kraju, kjer je Zveličar sam opravil prvo sveto mašo in posvetil prve mašnike! To je nekaj čudovito lepega! V takih izrednih okoliščinah ni še noben slovenski duhovnik pel svoje nove maše. Naši pevci so izvrstno prepevali. Naše petje vzbujalo tudi po Jeruzalemu splošno pozornost. Pravijo, da tako lepo niso popevali še nobeni romarji. Kako slovesno je donela po krasnem sijonskem svetišču naša stara in domača, pa še vedno lepa in slovesna »Novomašnik, bod' pozdravljen!« — Popoldne so bile ravnatom pete litanije.

V ponedeljek se je odpeljalo 170 romarjev k Jordanu — na 44 vozovih. Vožnja hitra, rekeli bi divja, ne brez nevarnosti. Tja je trajala štiri, nazaj šest ur. Jordan in Mrtvo morje ležita blizu 1200 metrov nižje od Jeruzalema. Vsled tega vročina doli mnogo večja; a mi smo imeli še dosti sreče — 35 stopinj Celzija (opoldne) dočim so imeli Čehi pred 14 dni celih 54. V Mrtvem morju smo se večinoma vsi kopali. V Jordanu se ni varno. Nekemu našemu romarju je že trda šla, da je srečno izkopal iz vode. V kolibi pri morju smo našli ogrskega Slovenca in nekega Bulgara kot strežnika. Nazaj smo odrinili drugo jutro že ob pol treh, da je bilo še bolj hladno. V Jeruzalem smo prišli okoli desete ure dopoldne. Popoldne tega dneva je prosto za odpočitek, ker izlet je naporen. — Prihodnje dneve si zopet ogledujemo Jeruzalem in okolico, Betlehem in Ain Karin (Sv. Janez v gorovju), in sicer v peterih skupinah. Vsaka skupina ima za vsak dan svoj program in svojega vodnika, ki razlaga znamenitosti vsakega kraja. — Naši romarji se vedejo lepo, spodbudno, molijo, pojejo, ogledujejo in občudujejo — polni veselja in hvaležnosti do Boga, da jim je naklonil srečo, gledati najsvetejše kraje na zemlji.

III.

V Ljubljani 28. sept.

Reči moramo: Hvala Bogu, romanje se je popolnoma posrečilo! Tako posrečilo, da niti liberalni listi pri vsi svoji zlobi ne morejo ničesar drugega slabega povedati o njem, ka-

kor nekaj neslanih opazk ali pa kako popolnoma na celem izmišljeno laž. Kako radi bi nam bili s kolero preprečili pot! V svoji ljubeznjivosti in skrbljivosti za javno blaginjo so klicali pred našim odhodom in pred povratkom zopet vse mogoče faktorje na pomoč, naj nas ne puste od doma, naj nas preiščejo od prvega do zadnjega, od nog do glave, naj nas zapro v kvaranteno in ne vem kaj še vse. — Tako liberalni listi. In kako je bilo v resnici? Niti najmanjše nevarnosti za kolero, niti najmanjše ovire zaradi nje! Na celem potu nam nikdo kolere niti v misel ni vzel, niti nam zaradi nje kake težave delal. V Jafi sploh nikdo ni vprašal po našem zdravstvenem stanju. Arabci so prišli, nas urno posadili v svoje velike čolne, pa smo se veselo zibali in gugali preko valov tje na obrežje svete zemlje. V Trstu je sicer prišla zdravstvena komisija na ladjo, preden smo izstopili. A šlo je gladko; v nekaj minutah je bilo vse opravljeno. — Tako je bilo s kolero, ki so jo skuhalo možgani liberalnih žurnalistov. Eklatanten dokaz, koliko verodostojnosti zaslužijo in koliko vpliva imajo naši liberalni listi!

Kolera je bila torej srečno premagana. — Druga stvar, katere se nam je bilo bolj bati kakor kolere, je bila ta, da bi nam kdo — tudi brez kolere — po poti ne umrl. To bi ne bilo prav nič čudnega pri 540 ljudeh v treh tednih. Tudi bi ne bila nobena posebna nesreča to. Toda še bolj veselji smo, da smo vsi živi in zdravi. Celo naš starosta, častiti starček 82ih let, Tomaž Zupan s Sela pri Breznici, ki je pred dvema letoma obhajal že biserno poroko, zdaj pa vzel seboj 1000 kron, da bi ga, če bi umrl tjegrede, pokopali v Jeruzalemu, če pa nazajgrede, prenesli v zemljo domačo, — ni hotel umreti, ampak prinesel svoj tisočak nazaj in ga hrani za pogreb še danes. — Božja naklonjenost je bila znami očitno.

Da nas je pri vsem tem morska bolezen precej imela, tega prav nič ne prikrivamo, pa nimamo tega za nobeno nesrečo. Ni bilo viharja, samo veter je pihal in ladjo lahko zibal. Nevarnosti nobene, a včasih malo sitno. No, pravi romarji si iz takega prav nič ne store. Saj romarji ne potujejo samo za zabavo, — dasi zabava nikakor ni izključena. Na ladji je bilo dobro preskrbljeno za naravna in nadnaravna sredstva, s katerimi smo si preganjali dolgčas, da sami nismo vedeli, kdaj je minulo deset dni morske vožnje in s katerimi smo tudi hitro pozabljali težave morske bolezni. Na krovu je bilo postavljenih osem oltarjev misijonske oblike, na katerih se je opravilo vsak dan do 80 svetih maš, parkrat celo z asistenco, — pri glavnih delih sve-

te maše se je streljalo s kanonom. Dalje vsak dan dva govora: popoldne govor strogo verskega značaja, pridiga, popoldne govor poučne in zabavne vsebine, pri čemer smo se parkrat prav pošteno smejali. Pa tudi sicer je bilo skrbljivo za zabavo: dva večera so spuščali mornarji s krova v zrak krasne rakete, streljali in žgali umetalni ogenj, dvakrat so dali naši pevci v salonu »koncert«, h kateremu so bili povabljeni kapitan in oficirji. Vmes pa vsak dan »prosta zabava«. — Torej dosti molitve, pokore in dosti poštenega veselja.

Tretje, česar smo se skoro malce bali, je bilo, da morda Jeruzalem v svojem sedanjem stanju ne bo naredil na nas dobrega vtiska. Tudi ta skrb je bila nepotrebna. Da, Jeruzalem je pač v nekem oziru razdrt in razdejan, a v drugem častit in veličasten. Kakor Rim in Lurd, je tudi Jeruzalem edini na svetu, — mesto, v katerem so združena največja nasprotstva, kakor duhovito pravi neki pisatelj: »Jeruzalem, ti edini, ti usodepolni! Kralj in berač! Mesto zmagoslavnih palm in potokov solza. Mesto veselja in joku. Mesto krvi in miru. Mesto smrti in življenja. Imenovano skozi vsa stoletja, poveličevano od enega konca zemlje do drugega. Mesto zaželjenja milijonov, hrepenenja narodov zemlje!«

V cerkvi božjega groba res ni vse, kakor bi si želel katoličan. A pri naši pobožnosti nas ni motil nikdo; svobodno smo se kretali. Skoro vsi duhovniki so maševali ali na božjem grobu ali na Kalvariji. In potem ta edinnost raznih krščanskih veroizpovedanj v češčenju najsvetejših mest, to potezanje za pravice na svetih krajih, kakor na eni strani ni prijetno, pa na drugi vendar dobro vpliva in potrjuje v veri: Kar vsi iščejo, vsi ljubijo, vsi cenijo, vsi hočejo imeti, to mora pa res resnično biti!

Poleg cerkve božjega groba imajo pa katoličani mnogo drugih lepih cerkvá, kakršnih, naravnost rečeno, v Jeruzalemu nismo pričakovali. Lep je sv. Salvator, župna cerkev jeruzalemska, lepa patrijarhova stolnica, lepa sv. Ana. Cerkve pa, kakor so: Sijon, Ecce homo, sv. Štefan, takih je treba iskati po svetu. Poleg tega je še več manjših katoliških svetišč.

Skupno službo božjo smo imeli trikrat, in sicer vselej kar najslavesneje: prvi dan po prihodu, to je na Mali Šmaren, pri božjem grobu, v nedeljo Marijinega imena na Sijonu, zadnji dan pred odhodom v patrijarhatu. Prvi in zadnji dan so imeli gosp. knezoškofo pontifikalno sv. opravilo z nagovorom, v nedeljo je bila — kakor že poročano — sloven-

ska nova maša, prva na novovspostavljenem sv. Sijonu. — Ljubka izletna kraja sta Betlehem in sv. Janez (Ain Karin). Betlehem je po večini katoliški; sv. Janez zelena oaza sredi kamenite Judeje.

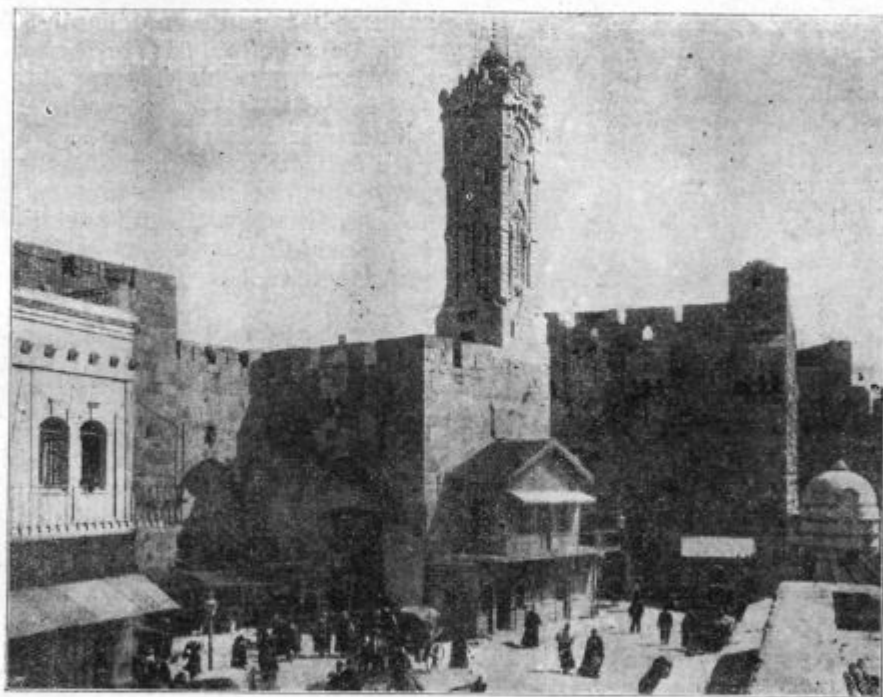
Na Oljski gori je katoliška »cerkev očenaša«, na kraju, kjer je menda Zveličar apostole učil te kratke in najlepše molitve. Na prostoru pred cerkvijo je na jako velikih in lepih kamenitih ploščah načrtan »očenaš« v raznoterih jezikih; gotovo jih je nad 30. Slovenskega ni vmes. Mi smo dali napraviti podobno veliko ploščo, vklesati vanjo slovenski očenaš in jo uvrstiti med drugojezične plošče, da daje na tem imenitnem mestu našo hvalo Bogu, ki nas je učil prave vere, pa tudi daje

združene s takim potem ter so polni hvale in hvaležnosti, da jim je bilo dano videti toliko znamenite kraje na zemlji. Ta zadovoljnost se najbolj razvidi iz besedi: »Zdaj pa začnite pripravljati takoj za drugo romanje, pa bomo zopet šli!«

Palestina z Jeruzalemom je pač v mnogoterem oziru vredna, da se ogleda — zlasti za vernega kristjana in izobraženca, posebno seveda še za duhovnika.

V novejšem času raste zanimanje za Palestino. Vsi krščanski narodi in države skušajo pridobiti si vpliv in posest v sveti zemlji. To je nekako mirno osvajanje, tiha križarska vojska za sveto deželo.

Upati je, da bo po tem našem prvem

Jafska vrata v Jeruzalemu, skoz katera so šli naši romarji v mesto.

čast našemu slovenskemu jeziku pred vsem svetom.

Omeniti treba še znamenitega čina, ki se je izvršil zadnje popoldne pred odhodom: veleposestnik gospod Jurij Senk z Jezerskega na Koroškem je bil proglašen in potrjen za viteza božjega groba — z mečem jeruzalemskega kralja Gotfrida Bujlonskega. To zanimivo in sveto opravilo je izvršil namestnik patrijarhov, posvečeni škof Piccardo, v cerkvi božjega groba, ob asistenci sina novega viteza, gosp. Franca Šenka, kaplana v Črni na Koroškem.

Po vsem tem, kar smo videli in slišali, so naši udeležniki radi pozabili vse težave, ki so

skupnem potovanju, ko je nekako gaz narejena, tudi pri nas zraslo zanimanje za ta najbolj zanimivi kos zemlje. Šli bodo posamezniki v manjših skupinah; gotovo pa je, da to prvo skupno romanje ni bilo zadnje. Rečemo le: tako potovanje je dušni dobiček, vzpodbuda, poduk in zabava obenem, ki je od nje ni lepše in ki si jo sme vsak privoščiti, kdor si je s svojim trudom toliko pridobil, da to lahko zmore. Domovina in domoljubje ne bosta vsled tega nič trpela, saj če se vrneš iz tujine, domovino tem bolj vzljubiš, — kakor smo tudi mi, zagledavši zopet tržaško obal, zapeli z živim občutkom: Domovina, mili kraj! Oj, lepa naša domovina! . . .

CERKVENI RAZGLED.

Po svetu.

Avstrijski cesar — v Marijinem Celju.

Dne 24. septembra se je pripeljal naš cesar v staroslavno, častitljivo Marijino Celje. Umevno, da so 80letnega našega vladarja sprejeli z vso častjo in sicer pred romarsko cerkvijo. Na pozdrav župana Rögla je odgovoril cesar sledeče: »Veseli me, ker po dolgem času zopet vidim Marijino Celje, da se prepričam, kako lepo je napredoval ta krasen kraj. Marija-celjsko prebivalstvo kaže največje versko in patriotično mišljenje, ker sprejema gostoljubno romarje cele monarhije in ne dela med njimi razločka v narodnem oziru. Naj bi vse tu opravljene molitve našle pot k Vsemogočnemu.«

V Lurdu je 26. septembra knezoškof lavantinski dr. M. Napotnik blagoslovil za rajhenburško cerkev dva krasna kipa: lurške Matere božje in svetega Jožefa. Blagoslov je bil v lurški votlini; navzočih je bilo veliko romarjev. Prezvišeni je izpregovoril po blagoslovu sledeče besede: »Zdrava, zdrava Marija, milosti polna! Izprosi, da bo rajhenburška cerkev, okrašena s to podobo, nevsahljiv vir duhovnih milosti in telesnih dobrot za vse duhovnike in vernike lavantinske škofije.« Sv. Jožefa pa je pozdravil takole: »Pozdravljen, pozdravljen sv. Jožef, krušni oče Jezusov in prčisti ženin Marijin! Izprosi meni in mojim dragim rojakom, da pridemo vsi po Mariji k Jezusu!« 27. septembra je knezoškof blagoslovil v Paray le Monial za rajhenburško cerkev določeno podobo presv. Srca Jezusovega. Nagovor škofov po blagoslovu se je glasil: »O presveto Srce Jezusa Kristusa, . . . bodi v novi cerkvi rajhenburški vedno zavetišče, kjer bodo dobivali pravični mir, grešniki odpuščanje, žalostni tolažbo, in oporo omahujoči. Amen.«

Svetovni evharistiški kongres v Montrealu. Že zadnjič smo poročali, kako veličastno so Američani sprejeli papeževega odposlanca kardinala Vannutellija. Ko se je bližal Montrealu, mu je šlo nasproti mnogo lepo okrašenih ladij in čolnov, na obrežju pa se je zbrala množica 200.000 ljudi. Sprejel ga je mestni župan ter ga spremljal po ozaljšanih ulicah do mestne hiše, kjer ga je pozdravil v imenu ameriškega Rima, poudarjajoč trdno katoliško mišljenje kanadskega prebivalstva.

Nato se je podal kardinal v sprevodu v bajno okrašeno stolno cerkev.

Omenjati moramo pri tej priliki osobito častno in pravilno obnašanje svetne oblasti do papeževega zastopnika in do kongresa sploh. Vsi državni, provincialni in mestni uradniki so bili navzoči po svojih zastopnikih pri otvoritvenem zborovanju. Prvi minister je priredil 7. septembra kardinalu na čast zajutrki, ki je zanj bilo oddanih 500 vabil. Med povabljeni je bilo čez sto škofov in zastopniki vseh narodnosti. Vrhunec slavnosti je bila seveda evharistična procesija 11. septembra, v kateri je bilo razvršenih 150 škofov, več tisoč duhovnikov in nad 25.000 vernikov, kot poverjenikov cerkvenih društev iz Kanade in Sev. Amerike. Po ulicah je delalo špalir okrog 400.000 ljudi. Svečanost se je končala brez vsakega nerada in brez vsake nezgode. Tudi prvi minister Kanade Sir Wilfred Laurier se je udeležil procesije.

Za bodoče kongrese so določena mesta: 1911 Sevilla, 1912 Dunaj, 1913 Lyon, 1914 Združene države.

Mladina pri evharističnem kongresu v Montrealu. O priliki evharističnih slavnosti v Severni Ameriki se je zastopniku sv. očeta, kardinalu Vanutelli-ju poklonila kanadska mladež. Na bajno okrašenem trgu pred cerkvijo Notre Dome se je razvrstilo 27.000 otrok, ki so v oddelkih po sto in sto defilirali pred kardinalom ter prejeli od njega sveti blagoslov.

Pasijonske igre v Oberammergau na Bavarskem so končane in v gorsko vasico se bo za deset let zopet naselil mir, bo zopet zavladala tihota, ovenčana s svitom svetovne slave. Letos so 56krat uprizarjali trpljenje Jezusovo. Z uspehi so bili gledavci vselej ne samo zadovoljni, ampak naravnost očarani; proslavil se je osobito Anton Lang, ki je predstavljal osebo Kristusovo. Med tujci, ki so prišli občudovat oberammergauske igralce, so bili tudi najodličnejši veljaki, kakor n. pr. kralj saški, švedski, razni cerkveni knezi in svetni ministri. Vrnili so se vsi z vtisi, ki jih ne napravi nobeno svetno gledališče. Vstopnina za vse predstave je znašala 1,680.000 mark; vseh gledalcev pa je došlo 260.000. Del dohodkov se porabi seveda tudi za nagrado delujočim osebam, ki jih je okroglo 700. Verni in

pobožni igralci so se po zaključku pasijonskih iger podali na božjo pot v »Maria Ettal«, kjer so bili slovesno sprejeti. Z molekom in z molitvenikom v roki so klečali slavni igralci in igralke in predstavljavci krvave daritve pri nekrvavi daritvi svete maše v božjepotni cerkvi; veliko izmed njih je pristopilo tudi k sv. obhajilu.

Španska. Kakor se kaže, framasonom na Španskem ne bo šlo tako gladko, kakor so si domišljali, ko so skupno z ministrskim predsednikom hoteli uvesti proticerkveno gonjo ter gospodariti po francoskem ali pa celo po portugalskem vzorcu. Katoličani na Španskem imajo močne organizacije, ki so stopile takoj na noge, da branijo Cerkev in prostost verskega izpovedovanja. Na rožnovensko nedeljo so oskrbeli katoličani po vseh večjih krajih ogromne manifestacijske shode, kjer so odločno ugovarjali proticerkveni politiki predsednika Canalejas-a. Zborovanj se je udeležilo čez pol milijona odličnih katoličanov. Velikanske množice, ki so se zbrale v nekaterih mestih, so napravile mogočen vtis na vlado. V San Sebastianu je bilo 50.000 katoliških mož, v Pamploni 60.000, v Burgos 20.000, v Toledo 25.000; v Madridu je korakalo 15.000 mož pred palačo guvernerjevo, kjer so protestirali zoper vlado, v prvi vrsti pa še zoper brezversko šolo, ki jo hočejo na ljubo nekaterim framasonom vpeljati . . . Canalejas se ni nadejal tolikega odpora in govori se, da mu že iščejo naslednika. Da bi le tudi kralj spoznal, kam ga tirajo sedanji framasonski ministri. Morda bo še o pravem času izpregledal, da se ne bo naslanjal na ljudi, ki nimajo ne vere, ne vesti, ne srca, ne ljubezni!

Portugalske revolucije grozodejstva. Početkom oktobra je izbruhnila na Portugalskem vstaja. Uporniki v Lizaboni so s silo nastopili zoper kraljevo rodovino, zoper kralja Manuela ter zoper njemu zveste podanike. Kralj je moral pobegniti, vojaštvo je povečem prestopilo v tabor upornikov, ki so proglasili ljudovlado. Revolucijo so povzročili framasoni, ki imajo pri tem svoje namene; prvi namen jim je pa bil: boj zoper Cerkev in zoper cerkvene služabnike zlasti zoper redove. To se je takoj videlo; kajti kakor hitro so stopili na krmilo provzročitelji revolucije, je bil podpisan dekret, ki je veleval, da morajo redovniki tekom 24 ur zapustiti Portugalsko. Vojaštvo je bilo brez discipline; divje strasti, brezčutnost in podivjanost je zavladala med njimi in med brezbožno poulično fakinažo. Navalili so se na samostane jezuitov ter streljali s topovi nanje. Redovnike in duhovnike, ki so jih dobili na ulici, so trpin-

čili, nekaj ljudi umorili, kakor da bi ne bilo nobene oblasti in pravice več na Portugalskem. Vsakdo se je moral zgražati nad grozodejstvi, ki jih je uganjala kakor pod zaščito nove vlade poživinjena druhal . . . Ali je to tista proslavljana prostost in enakost in svoboda, o kateri imajo toliko govoriti razni liberalci, anarhisti in demokrati?! Da, prostost hočejo zase, drugim pa meč in smrt, če drugače ne morejo izvršiti svojih brezbožnih naklepov. — V nečloveški strasti, v divjem sovraštvu do redovništva so podili usmiljenke iz bolnišnic, ne meneč se za uboge bolnike, za zapuščene sirote, ki so bili brez varstva! . . . Tu mora poseči vmes maščevalna roka božja!

Po domovini.

Škofijska kronika. V ljubljanski škofiji so se izvršile meseca septembra sledeče izpremembe: Č. g. Leopold Kolbezen, kaplan v Mirnipeči je postal župnijski upravitelj v Godoviču. — V pokoj je stopil č. g. Fr. Kummer, dekan v Stari Loki; začasno je vpokojen č. g. Fr. Golmajer, kaplan v Trnovem pri Ilirski Bistrici. — **P r e m e š č e n i** so bili čč. gg. kaplani: Kar. Supin iz Kamnika, kot vikarij v Novo mesto; Jos. Gnidovec, vikarij v Novem mestu v Idrijo; M. Zevnik iz Idrije v Kamnik; Val. Tomec iz Šmihela v Višnjo goro; Jos. Frochlich iz Kranjske gore v Šmihel; Ant. Vadnal iz Višnje gore v Cerklje pri Krškem; Ant. Kreč iz Cerkelj pri Krškem v Kranjsko goro; Fr. Pečarič z Breznice na Dovje; Jan. Sever iz Šent Jerneja v Mirnopeč. — **N a m e š č e n i** so bili čč. gg.: dr. Fr. Kulovec kot kaplan v Vel. Dolini; semeniški duhovnik Ivan Tomažič v Trnovem pri Il. Bistrici; Jan. Dolenec v Senožečah. Nemški viteški red je namestil č. P. Anzelma Polak za kaplana v Črnomlju. — Župnija Gor. Logatec je podeljena č. g. Ivanu Erjavec, župniku v Zelimljah.

V ljubljansko semenišče je vstopilo 15 gg. abiturientov, v mariborsko pa 17.

Umrl je v Gorici vlč. g. Jožef Tončič, vpojen vikar stolne cerkve, dne 3. oktobra. Rojen je bil v Gorici 10. aprila 1842, v mašnika posvečen leta 1868 in je služboval kot kaplan v Gorici na Placuti, potem v Komnu, kot vikar v Opatjem selu in v Drežnici, končno kot stolni vikar v Gorici. — Kjer je rajni služboval, je ostal duhovnjanom v dobrem spominu; bil je goreč duhovnik in zlasti sloveč govornik. V svoji oporoki se je spomnil ubogih cerkâ in raznih ubožnih zavodov v Gorici.

Duhovske spremembe. Vlč. g. Hektor Delfabro, je imenovan namestnim profesorjem dogmatike v osrednjem semenišču v

Gorici. — Vlč. g. Anton Plesničar, dosedaj župnik v Lovah, je kot župnik bil umeščen v Kožbani 19. septembra. Na njegovo mesto je postavljen kot župnijski upravitelj vlč. gosp. Leopold Cigoj, kaplan v Dornbergu, kjer mu sledi novomašnik g. Mihael Toroš.

Tržaškim Slovencem na znanje. Želeč, da bi se zanimanje za uboge afriške misijone bolj in bolj razširjalo in se istim znatno pomagalo, priredi **družba sv. Petra Klaverja** v Trstu meseca grudna leta 1910. velik **božični bazar**, kojega dobiček se obrne v korist misijonov. V to svrhu se je sestavil odbor pod visokim pokroviteljstvom Njene svetlosti, gospe kneginje Konrad Hohenlojske. Vsi prijatelji misijonov se prijazno vabijo, da naj blagovoljno podpirajo to plemenito podjetje, na katerikoli način; bodisi s prispevki v denarju ali v predmetih, z izvrševanjem praktičnih predmetov kakor tudi ročnih del, ki se lahko prodajo, in s propagando pri znancih in svojcih. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme, tudi navodila za izdelovanje ročnih del se dajo drage volje ustmeno v naši pisarni v Trstu, via dell'Annunziata 1, I. nadstropje, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, in tudi pismeno. Nadejaje se Vaše dobrotljive podpore, bilježimo z najodličnejšim spoštovanjem za odbor: Angela Sbrovazzi, Silva Morin, Lucija Birtič, Ana Juvan.

JERUZALEMSKIM ROMARJEM NA ZNANJE.

1. Prišlo je iz Jeruzalema obljubljenih 3500 podobic s cveticami s sijonske gore in se dobe v Ljubljani v Ničmanovi prodajalni po 8 vinarjev. Najprej so na prodaj romarjem; če jih bo tem kaj ostalo, potem drugim.

2. Fotografije (velike) do danes še niso prišle, kdor hoče, si jo lahko še vedno naroči, če piše in pošlje denar (4 krone).

3. Tisti izmed romarjev, ki niso dobili na ladji latinske listine k jeruzalemskemu častnemu križu, naj tekom 14 dni pošljejo natančen svoj naslov P. Jeronimu Knoblehar, frančiškanku v Ljubljani. Pismu naj prilože poštno znamko za 20 vinarjev. Omenjeni gospod pater bo listino poskrbel iz Jeruzalema in jo romarjem poslal na dom.

Odpustki mesca nov. 1910.

1. Torek. God vseh svetnikov. Popolni odpustek: a) udom rožnovenske bratovščine v bratovski cerkvi ali med osmino;

b) udom bratovščine za uboge duše v vicah. Popolni odpustek vsem, ki gredo k izpovedi in sv. obhajilu in nekoliko preiščujejo dobrotljivost presvetelega Srca in molijo v namen svetega očeta.

2. Sreda. Spomin vernih duš.

4. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine presvetelega Srca.

6. Nedelja, prva v mesecu. Zahvalna. Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če obiščejo bratovsko kapelo in tam molijo v namen sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sv. Rešnje Telo in tukaj nekaj časa pobožno molijo. — Udom bratovščine presv. Srca Jezusovega popolni odpustek pod navadnimi pogoji, če se ga niso udeležili že prvi petek.

13. Nedelja. Sv. Stanislav. Popolni odpustek udom bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

19. Sobota. Sv. Elizabeta. Tretjerednikom vesoljna odveza.

21. Ponedeljek. Darovanje Marije Device. Popolni odpustek: a) udom rožnovenske bratovščine v katerikoli cerkvi, danes ali med osmino; b) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v redovni ali farni cerkvi.

24. Četrtek. Sv. Janez od Križa. Popolni odpustek udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje v redovni ali farni cerkvi.

26. Sobota. Sv. Leonard Portoricenski. Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi, kjer te ni, pa v farni cerkvi.

27. Zadnja nedelja v mesecu. Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupaj molijo rožni venec.

29. Torek. God vseh svetnikov iz treh redov sv. Frančiška. Tretjerednikom popolni odpustek, kakor 26. dan tega meseca.

Posebe pa spet opozarjamo na **velike odpustke, ki jih lahko prejmo o Vseh Svetih vsi, ki nosijo pri sebi svetinjo sv. Benedikta.** Od poldne na Vseh Svetih dan pa do solnčnega zahoda na dan vernih duš dobe **tolikokrat** popolni odpustek **kolikorkrat** obiščejo cerkev in molijo na namen sv. očeta, ako prejmejo sv. zakramente. Spoved se lahko opravi že v nedeljo ali v ponedeljek prej; oni pa, ki hodijo vsak teden ali vsakih 14 dni, jo pa lahko opravijo kadarkoli v teku tistega tedna ali tistih 14 dni. Sv. obhajilo se prejme najprimernejše oba dneva: na Vseh Svetnikov in na vernih duš dan.

Bodite značajni!

Vsem, zlasti pa mladeniškim Marijinim družbam.

Predno sem zapisal ta naslov, ki naj velja sledečim vrsticam, sem se ogledal v duhu širom naše ljube domovine. Ozrl sem se na mnogoštevilne naše družbe, društva, zadruge itd. Cela Slovenska se mi zdi kot velika tovarna, v kateri mrgoli delavcev. Če bi vprašal večino teh delavcev, kaj delajo, bi mi odgovorili: Srečno prihodnost slovenskemu narodu! In zares, če si bližje ogledamo te naše organizacije, če pogledamo namen in cilj njihovih pravil, moramo pritrčiti temu odgovoru. Ker ako bi se ta pravila natančno spolnovala, potem se bo gotovo tudi namen dosegel.

Zares veliko se dandanes dela med nami za vsakovrsten napredek. Kakor spomladi na polju, tako tukaj orjejo celino, ko ustanavljajo nova društva. Tam zopet sejejo. Kakor orjaki gredo naprej naši vrlji voditelji, ne strašijo se nikakega truda. In jasno se vidi, da posejano seme kali in raste. Da bo pa ta setev tudi rodila sadove, zato je treba, da se utrdi. Kajti mnogo je škodljivcev, ki komaj čakajo, da bi to setev uničili. Različni so ti škodljivci, a vendar največji med njimi, kateremu se skoraj vse klanja, pa je — strah pred ljudmi.

Tako je! Strah pred ljudmi, ta je naš največji škodljivec in sovražnik. Strah

pa, kakor pravijo, je po sredi votel, ob kraju ga pa nič ni. Zato se ga nam vendar ni treba toliko bati. Za strahove z mesom v koži pa vedno skrbe možje s svetlimi kapami, da ne store komu kaj žalega.

Moramo pa nekaj postaviti nasproti temu sovražniku! In to je pogum, odločnost, značajnost. Značajni moramo biti! In ravno to se dandanes veliko toži, da je tako malo značajnih ljudi.

Saj če se le malo ozremo okrog, že vidimo polno omahljivcev, ki nimajo poguma. Ponižno se stiskajo v kot pred mogočnim gospodom, ki se imenuje: strah pred ljudmi. Oglejmo si to malo bolj natančno. Tukaj imamo poštenega fanta, ki se kaj rad potrka na prsa, češ, jaz se nikogar ne bojim. On je v Marijini družbi, je član telovadnega odseka Orel, in je ponosen na to. Pa pride v gostilno — v tujem kraju. Naroči si jedi. Ko dobi, bi se spodobilo, da bi molil. Ne, boji se, da bi se mu drugi ne posmehovali, dasi doma vselej moli pred jedjo in po jedi. Gre naprej, zazvoni angelovo česčenje. Vest mu pravi: odkrij se in moli! Doma vselej tako stori, — tukaj pa se zboji pokazati svoje versko prepričanje. Ob delavnikih zvoni k sveti maši; nima tako nujnega dela. Vest mu pravi: Pojdi,

udeleži se svete maše. Pa ne gre, išče si praznih izgovorov; pravi izgovor pa je, ker se boji ljudi, da bi ga ne imeli za svetnika. V nedeljo se moli ura, lepo se mu zdi, vest mu prigovarja: Pojdi počastit Jezusa! Pa zopet išče vseh mogočih izgovorov. Pravi izgovor pa je, ker se boji ljudi: Kaj bodo rekli! Pride med slabe tovariše. Glej ga, pravijo, ta je pa v Marijini družbi, je Orel itd. in on namesto da bi se potrkal na prsi: Sem ja! — se pa zvija, da ni še dolgo član, da bo kmalu izstopil in tako naprej.

Takih primerov je pa preveč, da bi vse našteval. Eno se opazi povsod: Premalo je poguma, premalo odločnosti in

vsled tega toliko neznačajnosti. In dokler bo tako, vsi krasni govori naših vrlih voditeljev ne morejo obrodit pravega sadu. Zato naj se pa vedno in povsod pvdarja: Več značajnosti! Več poguma! Več odločnosti!

Mladenci in možje, pokažimo, da je v nas slovenska kri, in da je v naših srcih živa vera, da imamo pogum, to vero tudi v dejanju pokazati. Kakor je pa naša dolžnost, da pokažemo svoje versko prepričanje, tako je naša dolžnost, da pokažemo, da smo Slovenci in Slovenke. Sramota tistemu, ki se zбоji pokazati svoje prepričanje! Takih naj ne bo med nami!

Mladenič J. Š.

Sv. Stanislav Kostka.

(Dalje.)

»Meni se zdi,« je rekel brat smehljaje, »da bi morali biti že bolj bolni in trpeti gotovo večje bolečine, da bi se zamoglo misliti na smrt. Ako pa bi se to vendar zgodilo, bi bil to pri tej malenkostni bolezn naravnost čudež, katerega je napravila samo prečista devica Marija, ker je hotela, da ste resnično prisotni pri njeni slavnosti v nebesih.«

Nekoliko ur pozneje se je pa ta čudež vendar uresničil.

Nekaj hipov po kosilu so omagale bolniku vse moči in ga je obšla nekaka predsmrtna slabost. Peter Facij je prihitel, ko je izvedel za nevarno stanje sv. Stanislava, z mnogimi sobrati v njegovo sobo, da bi s svojo prisotnostjo in tolažilnimi besedami bolnika nekoliko umiril. In res je zadobilo lice sv. Stanislava kmalu zopet popolnoma zdravo barvo, obšla ga je nekaka veselost in živahnost, da je P. Facij smehljaje vzkliknil: O, ti malodušno srce, pri tako malenkostni bolezn pa že izgubiš ves pogum!« Stanislav, ki je bil svojim predstojnikom vedno poslušen in jim je v vsaki stvari pritr dil, je bil po teh besedah res prepričan, da je mehkočuten in malodušen. vendar

pa je trdil še dalje, da je njegova bolezen res smrtnonevarna, da bode v kratkem umrl.

In resnično ni bilo treba dolgo čakati, pa so se prepričali vsi, koliko trpke in grenke resnice je bilo v njegovih besedah. Mrzel pot je oblil njegovo telo, nenedoma ga je napadel silen kašelj, ki je bil vzrok, da se je vlila kri iz njegovih ust.

Bilo je že precej pozno ponoči, ko se je sv. Stanislav izpovedal in se popolnoma napravil na pot v novo življenje. Okrog njegove postelje so stali patri, sobrati in novinci, vsi s solznimi očmi. Pogled v obličje sv. Stanislava, ki je bilo polno ponižnosti in pobožnosti, je ganil vsakega, a najbolj jih je bolelo, da izgube tako dobrega in obče priljubljenega sobrata. Stanislav je dvignil glavo in z jasnim glasom prosil ponižno vse odpuščanja, če je kdaj storil komu kaj žalega. Čez nekaj trenutkov mu je prinesel mašnik zadnjo popotnico. Ob pogledu na Najsvetejše se je dvignil Stanislav v postelji, njegove oči so se lesketale in ves obraz se mu je svetil od notranjega blaženstva. Nikdo navzočih se ni mogel zdržati solz. Nato so ga dali v sv. poslednje

olje. Stanislav je sam odgovarjal pri vseh obredih in njegov um ni izgubil niti za hip zavesti, ker je ves čas mislil samo na Mater Božjo, ki jo bo zagledal v par trenutkih.

»Po sprejemu sv. poslednjega olja«, pripoveduje P. Warschewizki, ki je bil poslednje trenutke pri Sv. Stanislavu navzoč, »se je izpovedal še enkrat. Nato se je zabaval z navadno živahnostjo in veseljem s svojimi sobrati in se je razgovarjal z njimi o božjih rečeh. Odgovarjal je na vsa njihova vprašanja, kot da je popolnoma zdrav. Dali so mu v roko molek, ki ga je držal krčevito do poslednjega trenutka, izrekovaje večkrat ime Jezusa in Marije«. Ko ga je vprašal neki pater, ki ga je obiskal v poslednjih hipih, zakaj drži v rokah molek, ko vendar ne more moliti, mu je Stanislav odgovoril smehljaje: »Saj je vendar posvečen moji nebeški Materi«.

»Le hrabri bodite in imejte zaupanje do nje, posebno v teh zadnjih trenutkih, saj kmalu jo boste gledali iz obličja v obličje in ji poljubljali roko,« je dostavil pater.

Nič boljšega in tolažilnejšega bi mu ne mogel povedati pater v tisti težavni zadnji uri, ko se je takorekoč že poslavljal od zemeljskega življenja. Stanislav je zaslutil, da se kmalu uresniči vse njegovo hrepenenje, zato je dvignil roke in oči, kot da že vidi pred seboj nebeško Mater. Vzel je v roko svetinjo, ki je bila na molekku ter je zrl vanjo kakor zamaknjen. Vprašali so ga, če ga nič ne vznemirja in če je njegova vest popolnoma čista; Stanislav se je nasmehnil in odgovoril:

»Ne bojim se ničesar, ker zaupam in verujem v milost božjo. Nebeški volji sem služil, v njo sem vdan in z njeno milostjo končam, a moje srce je popolnoma v Bogu«.

Po polnoči je vprašal Stanislav brata, ki je čuval pri njegovi postelji, kje da so drugi, ki so bili prej okrog njega. Ko mu je ta povedal, da so se že vsi podali k počitku, ga je naprosil Stanislav, naj jih v

njegovem imenu prosi ponižno vse za odpušcanje, ako jim je dajal kedaj kakršenkoli slab zgled. Potem je še vse prav presrečno naročil pozdraviti in je umolknil. Čuteč in zavedajoč se, da je njegov konec že čisto blizu, je rekel P. rektorju:

»Čas pohaja!«

»Treba je torej«, je dejal prednik z apostolovimi besedami, »da se pripravimo!«

Eden izmed patrov je pričel moliti molitev sv. Inocencija. Potem so dali sv. Stanislavu v roke križ in so pričeli moliti molitve za umirajoče. Zelo počasi je molil prednik naprej, da je mogel Stanislav moliti z njimi vred. Ker se je pa zbal, da bi se Stanislav ne izmučil, je nekoliko prenehal ter ga vprašal, če je že truden. »Ne, ne«, je odvrnil Stanislav, »le molimo, to mi je največja tolažba«. Kljub temu so prenehali in patri so molili vsak zase tiho. A Stanislav brez molitve ni hotel ostati in je pričel sam moliti. Prosil je zopet Boga, naj mu odpusti vse grehe in ga vzame k sebi v nebesa. Na njegovo prošnjo so mu prinesli knjižico, kjer je imel zabeležene svoje mesečne patrone.

Že pred spovedjo je prosil P. Facija, če bi smel pričakovati smrti na golih tleh, »kajti tako«, je dejal, »bi moral umreti vsak spokornik. Spočetka mu P. Facij nikakor ni hotel dovoliti, ker pa je Stanislav tako ponižno in vztrajno prosil, mu je slednjič dovolil, a ne na popolnoma golih tleh. Vrgli so na tla neko tanko blazino in na njo položili sv. Stanislava. Okrog njega so stali P. Facij, P. Ruiz, P. Warschewizki in nekaj drugih. Stanislav je molil. Naenkrat je zažarelo njegovo obličje v nadzemeljskem veselju. Pogledoval je patre, kot da jim hoče nekaj povedati. P. Ruiz je stopil k njemu. Prevzet nadzemeljskega veselja mu je pripovedoval, da vidi nebeško Mater z neštetimi devicami, ki so prišle, da ga vzamejo v nebo. To je še enkrat glasno ponovil vpričo vseh. Večkrat je že pravil, da ne bo umrl pred praznikom Marijinega vnebovzetja. Sedaj se je bližal praznik. V eni

roki molek, v drugi svečo držeč, se je ozrl zadnjič po svojih sobratih. Ko se je daniło in je vse nebo blestelo v luči nove zarje, ki je naznanjala jutro praznika Marijinega Vnebovzetja, je izdihnil sv. Stanislav svojo blago dušo. Nobeden na-

vzočih ni verjel, da je Stanislav res umrl; šele ko so mu pokazali svetinjo Matere Božje in se on ni nasmehnil, so spoznali, da se že veseli z Njo, katero je tako ljubil, v nebesih.

(Konec prihodnjič.)

Kako se giblremo.

Sv. Jakob ob Savi. Dne 2. oktobra smo praznovali desetletnico, odkar je tu ustanovljena dekliška Marijina družba. Veliko dobrega se je doseglo tekom prvega desetletja, dasi ni nikjer brez ljulike in plev. Prišli so nam proslavit našo slovesnost č. gosp. Janez Kalan, imeli so dva govora ter so na srce polagali, kakšna naj bo družba, da bo všeč Bogu in Mariji ter da se ljudje ne bodo spodtikali nad njo. V teku desetih let je bilo sprejetih 180 deklet, omožilo se jih je 31, izselilo v druge kraje 30, izmed teh 4 v Ameriko, umrlo jih je 6, izključenih je bilo 12 in 2 sta same izstopili. Sedaj je 86 deklet še v družbi in 20 jih čaka na sprejem. Bili so v tem času trije voditelji; trikrat smo šle na božjo pot in je bilo sedem iger. Slovesnost so prišle proslavljati tudi dekleta Marijine družbe iz Ihana in Dola s svojima zastavama.

Svibno. Dne 20. septembra je bilo pri nas celodnevno češčenje. Na ta praznik smo se pripravljali s tridnevnicjo. Ljudje so se te pobožnosti udeleževali obilno. Priča to, ker je večina faranov prejela sv. zakramente. Posebno so bile vesele dekleta, ker je bil en dan prav zanje; ta dan so imele tri pridige. S kakim veseljem so poslušale lepe besede in prepevale svete pesmi!

Grahovo pri Cerknici. Zadnji dan meseca avgusta bil je žalosten dan za faro grahovsko, ker zapustili so nas ta dan velečastiti gospod župnik Franc Rajčevič, ki so blizu 12 let pastirovali v naši fari in si s svojo ljubeznivostjo, marljivostjo in gorečim prizadevanjem za blagor grahovskih faranov pridobili splošno ljubezen in spoštovanje. Še posebno jim pa moramo biti hvaležne me družabnice Marijine, da so nam pred devetimi leti ustanovili dekliško Marijino družbo in jo skozi vsa leta z veliko skrbljivostjo vodili. Podpirali so nas tudi, da smo si pripravile krasno družbeno zastavo. Za vso njihovo požrtvovalnost ostanemo jim vedno hvaležne in ljubi Bog jim bodi za vse obilen plačnik! Dne 1. septembra smo pa z veliko slovesnostjo sprejeli novega velečastitega gosp. župnika

Alojzija Vester. Bog nam jih ohrani mnogo let v naši sredi. — Družabnice Marijine.

Dolenja vas pri Ribnici. Naša dekliška Marijina družba bo obstajala kmalu dvanajst let. Veliko dobrega se je doseglo tekom dvanajstih let, dasi ni nikjer brez hib in plev. Sedaj šteje družba v svojem okrilju nad sto za vse dobro vnetih članic. K nam prihaja lepo število časnikov, kakor: »Bogoljub«, »Domoljub«, »Glasnik«, »Cvetje«. Začele smo zadnji čas tudi z odseki. Osnoval se je odsek za redni obisk svete maše ob delavnikih; drugi odsek želimo osnovati za olepšanje cerkve; tretji treznostni odsek in četrtega za pogosto prejemanje sv. obhajila.

Iz Moravč. Ponedeljek, 19. kimovca je bil znamenit za tukajšnjo Marijino družbo. Vršil se je namreč skupen shod dekliških Marijinih družb moravske dekanije na Limbarski gori. Prihitele so Marijine družbe z zastavami, se uvrstile pri kapelici v spreved ter korakale z duhovščino na čelu v veličastno romarsko svetišče sv. Valentina. Tu je sledil primeren govor s sveto mašo. Bilo je še več drugih svetih maš ter k sklepu nagovor moravskega dekana. — Treznostno gibanje se v moravški dolini počasi, a vendar razvija. Fantje Orli so 25. kimovca priredili igro: »Sem ali nisem« ali »Slovo pijančevanju«! Gledalci so imeli lepo priliko gledati učinek, katerega stori pijača. Fantje-Orli, čast vam! Vztrajno po tem potu naprej in zmagan bo najhujši sovražnik človeštva, ki je alkohol. — V Tustanju pri Moravčah je nedavno umrla Antonija Cerar, zvesta in vzgledna kongreganistinja. Na svidenje pri Mariji! — Romarski shod sv. Tilna na Limbarski gori je bil kljub deževju dobro obiskan. Ta shod je zadnji v letu, prihodnji veliki romarski shod bo binkoštni ponedeljek.

Z Brezovice. V nedeljo, 9. oktobra sta ležali na mrtvaškem odru na Brezovici hišna št. 23 dve sestri, Marijini hčeri. Obe — Pavla in Ivana Sever — sta umrli v cvetu mladosti; Pavla v 19., Ivana v 21. letu. Obe sta podlegli dolgotrajni bolezni. Pavla je bolehalo od Ma-

lega Šmarna 1908; Ivana pa je skoraj neprenehoma ležala od Velike noči 1909. Pri obeh skoraj dve leti trpljenja polni, a vendar sta bili obe ves čas popolnoma vdani v voljo božjo! Globokoverni in pobožni sta iskali tolažbe in pomoči pri Mariji in njenem božjem Sinu. Kdorkoli jih je videl, zlasti v zadnjem času, prav vsakomur sta se v srce zasmilili, a vsakdo je tudi občudoval njiju junaško potrpežljivost v dolgotrajni bolezni. Upajmo, da sedaj pač uživata po prestanih tolikih bridkosti večni mir pri Bogu.

Na Dobrovi se je vršil na kvaterno nedeljo, 25. septembra 1910, I. dekanijski shod mladeniških Marijinih družb za dekanijo »Ljubljanska okolica«. Zastopane so bile sicer vse družbe, toda iz nekaterih so prišli malo prepričlo. V izgovor izostalim se mora povdariti, da je ob tem času dan že kratek in da imajo nekateri res zelo daleč. Prišlo jih je pa: Od Sv. Katarine 2, iz Iga 5, iz Brezovice 10, od D. M. v Polju 11, iz Preske 24, z Dobrove 32. Prišli so tudi vsi vodniki razun enega. Z vihrajočima zastavama (dobrovska in poljska), se je pomikala lepa vrsta mladeničev, pojoč lavretanske litanije v cerkev, kjer je imel dekanijski vodnik govor o predmetu: »Kaj pomeni vstop v Marijino družbo.«¹⁾ Po govoru se je ponovilo posvečenje. Cerkveno slovesnost so zaključile slovesne litanije M. b. Po cerkvenem shodu je bil pri »Mežnarju« izvincerkven shod, kjer je dekanijski vodnik mladeniče bodril k srčnosti, k pogumnemu, junaškemu boju z geslom »Marija«. Shod je pozdravil z nalašč za ta shod narejeno deklaracijo mladenič Jožef Marinko s Komanije (Dobrova). Ko so se mladeniči nekoliko okrepčali, in so pevci zapeli par pesmic, je dekanijski vodnik v spomin na shod podaril vsakemu podobico dobrovske Matere božje, nakar so se mladeniči veselili src in navdušeni za Marijo vrnili domov.

Koroška Bela. Dan 2. oktobra ostane članicam tukajšnje dekliške Marijine družbe v neizbrisnem spominu. Praznovala se je namreč desetletnica njenega obstoja. To desetletje bilo je desetletje boja za obstanek. A zmagala je vse ovire in poživljena je izšla iz tega boja. Zato pa je bil ta dan dan veselja, ker praznovala je svojo zmago. — Zjutraj smo pristopile vse članice k skupnemu sv. obhajilu, da smo se poklonile tako nebeškemu Ženinu. Prava slovesnost pa se je vršila popoldan, ki se je združila z blagoslovljenjem kipa lurške Matere božje za novo znamenje. Preč. g. kanonik

¹⁾ Vstop v šolo, 2. vstop v azil (pribežališče), 3. vstop na bojno polje.

in dekan radovljiški je sprejel najprvo 12 novih članic v Marijino družbo. Nato se je blagoslovil kip, nakar se je razvrstila veličastna procesija k znamenju. Da je bila procesija tako veličastna, pripomogle so bližnje dekliške Marijine družbe, ki so prihitele k nam v obilnem številu in z zastavami. Prišle so sledeče družbe: Z Jesenic, Breznice, Dovjega, Zasipa, Bohinjske Bele, Lesec, Radoljice in Ljubnega. Tudi domača požarna bramba in telovadni odsek Orel se je udeležil. Pri znamenju nam je preč. kanonik v lepem govoru predočil Marijo lurško kot zavetišče zemljanov, našo priprošnjico in tolažnico. Zapele so se še litanije Matere božje in zahvalna pesem. Tu pred Marijino kapelico smo se zopet navdušile za goreče češčenje in službo nebeške Matere.

Iz Zgonika na Krasu. Letošnji praznik Marijinega rojstva je bil pomemben za našo faro. Ta dan je bilo sprejetih 15 deklet v nov vrt Marijine družbe. Za to smo se pripravljali že od praznika sv. Jožefa. Bilo nas je od začetka čez 30, pa nesrečni ples je odtrgal otroke Mariji. Veličastna je bila naša slovesnost. Bil je obenem tudi sklep sv. misijona. Zjutraj smo imele skupno sveto obhajilo. K slovesnemu sprejemu popoldne so prihitele Marijine družbe iz Trsta, Repentabra in Velikega Dola. Bilo nas je čez 100. Belo oblečene, s svečami v roki in s cvetkami na glavi, v spremstvu Marijinih družb in osmih čč. gg. duhovnikov, smo šle iz župnišča v cerkev. Vstopivši v cerkev so nam zapeli veličastno pesem: »Ti o Marija naša Kraljica«. Na to je preč. g. misijonar v krasnem govoru razložil pomen Marijine družbe za faro in čast in srečo Marijinega otroka še posebej. Potem se je izvršil sprejem. Ko smo molile posvečenje in ko so nam sestre med polaganjem svetinj zapele: »Trenotek je prišel vesel«, solzele smo veselja. Ta trenotek nam ostane v neizbrisnem spominu. Solzelo je z nami tudi marsikatero oko pričujočih, posebno pa se je videlo, da je težko pri srcu onim, ki so našo družbo zapustile. Po sprejemu se je razvila velikanska procesija s svetim Rešnjim Telesom. Kandidatinje se nam pridno oglašajo in upamo, da se nam pridružijo vsa poštena dekleta v župniji.

Iz Ambrusa. Najprvo odseki. Dva živita, tretji pa spi. Odsek za olepšavo cerkve prav lepo izvršuje svojo nalogo, toda le po trudu nekaterih deklet, katerim vsa čast za požrtvovalnost in brez katerih bi odsek gotovo zaspal. Grajati pa je treba tiste, ki so pričele s toliko vnemo, pa so se tako hitro ohladile. Če so še tako lepi sklepi, nič ne pomagajo, če ni

stanovitnosti. — Drugi odsek za glasno molitev v cerkvi tudi dobro defuje. Zelo lepo je, ko se glasno moli pred in po pridigi ter pri molitvenih urah. Ne pa tisto pusto mrmranje, ki nima nobenega pomena kot molitev. Pogrešajo se pa še možki glasovi. — Tretji odsek, abstinentni, pa spi. Treba ga bo zbuditi. Dekleta in fantje, ali res nimate toliko poguma, da bi dali slovo vsaj žganju? — Cela družba je pa nekaj bolehalo; ker niso zdravila nič pomagala, so jo pa operirali. Družba ni za parado, so rekli gospod župnik, ampak za to, da daje lep zgled drugim. — Pa še nekaj. Zelo lepo je, ko molijo nekatere dekleta dnevnic, toda samo nekatere. Ker nekaterim se tako silno mudi iz cerkve, pa ne domu, ampak samo pred cerkvena vrata, tam pa se nastavijo drugim na pot. To pa ni lepo, še za tiste ne, ki niso v Marijini družbi, še manj pa za take, ki so v družbi. To pa naj ne bo nikomur v izpodtiko, ker ambruška dekleta so drugače jako poštena, ampak naj bo samo za zdravilo.

Iz Škal. Dneva 19. in 20. kimovec bila sta za našo župnijo polna veselja in sreče in upamo da tudi blagoslova božjega. Imeli smo večno molitev. Čast. gosp. dekan so si vse prizadejali ta dneva čast božjo povišati; po njih priporočanju so dekleta Marijine družbe ovenčale cerkev kakor nevesto, oblekle oltarje v snežnobele prte. Prišli so tudi čast. gosp. misijonar Kitak iz Celja, ki so imeli vsak dan pridigo in so spovedovali, pa tudi drugi spovedniki so imeli veliko dela te dni. Prvi dan smo imele Marijine družbenice skupno sveto obhajilo. Posebno slovesno so tudi čast. gosp. katehet pripravili za drugi dan češčenja prvo sveto obhajilo otrok. Posebno so se razveselili starši šolskih otrok, videti gosp. nadučitelja M. Kranjčiča pomagati gospodu katehetu pri razvrstitvi otrok in navzočega ves čas pri delitvi prvega sv. obhajila. Tako je prav: učitelji in duhovniki skupno na delu pri vzgoji naše mladine. Cele dneve so se ljudje pridno udeleževali molitve, in petje se je razlegalo po cerkvi v slavo božjo; h koncu so vso cerkev lepo razsvetlili, zapeli zahvalno pesem, podelili blagoslov in s tem zaključili pobožnost.

Podgora pri Gorici. 18. septembra se je ustanovila v Podgori družba krščanskih žen in mater. Tako imamo zdaj pri nas dve Marijini družbi, dekliško in materinsko. V to poslednjo se je takoj vpisalo 60 žen in mater, ki so pri tem prvem slovesnem sprejemu Žalostni Materi božji posvetile sebe in svoje otroke. Bil je res lep in ganljiv prizor. Mari-

jine hčere so s svojim lepim petjem še povzdignile slovesnost. Naj bi obe družbi, dekliška in materinska, lepo se razcvitali in rasli v blagor hčera in mater, v izboljšanje družinskih razmer in v izveličanje njih duš! — Družba krščanskih žen in mater je pridružena glavni družbi krščanskih žen in mater v Regensburgu na Bavarskem, kjer ima svoj sedež v cerkvi sv. Egidija. (Op. ur. To menda ni prava Marijina družba; inace se mora pridružiti v Rimu ne v Regensburgu.)

Iz Pišec. Še ni preteklo eno leto, odkar so nam preč. g. Gomilšek ustanovili izobraževalno društvo. Potem smo kmalu ustanovili mladeniško in dekliško zvezo s pomočjo č. g. kaplana, ki so bili tudi naš ljubljeni voditelj. Preizkusile smo se že tudi v igri in se nam je prav dobro obneslo. Knjige prav pridno prebiramo. Veselili smo se že in pričakovali večjih uspehov, kar nas zadene britka usoda. Zapustili so nas naš priljubljeni voditelj, častiti gospod kaplan Franc Božiček. V imenu vseh mladeničev in mladenk, izrekam najpriščnejšo zahvalo za ves njihov trud, ki so ga imeli z nami.

Listnica uredništva: Zopet nam je došlo mnogo »pesmi«, ki niso nikake ali pa prav slabe pesmi. Zato prosimo dotičnike, naj nikar ne mislijo, da napravijo že pesem, ako napišejo nekaj ali pa tudi veliko vrstic, ki so malo krajše pisane, kakor navadne vrste, in jim damo dober svet, da naj nikar časa ne izgubljajo s takim pisanjem; ali če že hočejo, naj delajo pesmice za svoje veselje, toda nikar naj jih ne pošiljajo nam, ker je škoda marke. Tukaj tudi prijateljstvo in prijaznost nič ne pomagata; — če smo še tako prijatelji, v tem mora biti urednik trd in neusmiljen, ker ne sme privoliti v to, da bi »Bogoljub« pred svetom smešil sebe in sveto stvar. — Želimo, da bi te besede za nekaj časa zalegle. Sicer pa prijazno pozdravljeni vsi, ki boste z žalostnim srcem te naše besede brai. Saj Vas imam zelo zad, samó s pesmicami Vam nemorem ustreči.

Zaradi Jeruzalema je moralo danes marsikaj izostati.

Še enkrat jer. romarjem: Za sijonske pedobice je najbolje, če pošljete prodajalni naprej svoto, za katero hočete imeti podobice.

Neki jeruzalemski romar je izgubil pelrino ali havelok, ki visi pri nas na kljuki in čaka svojega gospodarja že nad en mesec.

Dva romarska križca sta shranjena pri »odboru«. Kdor jih je zgubil, naj piše!

Darovi:

Za odkup poganskih otrok: Neimenovan 20 K. — Neimenovan 30 K. — Neimenovan 70 K. — Iz Št. Jurija ob Taboru 20 K. — Z Goč 5 K. — Ivana Steiner, Bled, 25 K. — Polona Vilhar, Slavina, 20 K. — Šmon, Sv. Jur ob Taboru, 30 K. — M. Jelen, Sv. Jur ob Taboru, 20 K.

Za afrikanske misijone: I. V., Ptuj, 20 K. — Iz Dobrepolj, 20 K. — Abstinente v Suhadolah 8 K.

Za najpotrebnejše misijone: Mar. Lah, Št. Jurij ob Ščavnici, 40 K. — I. N. Trebnje 20 K.

Za Bratovščino sv. R. Telesa: Iz Košane 10 K.

Za gobovce: Iz Tržiča, 2 K. — Neimenovan 1 K.

Za dobre namene: M. Bobnar, Lahoviče, 5 K 50 v.

Za cerkev sv. Jožefa: Ivana Ule, 20 K. — Martin Poljak, 10 K. — † Marija Ude, 360 K. — Celarc v Celovcu, 10 K. — Ivana Mihelak v Trstu, 25 K. — Župnik Kralj, 20 K. — Župnik Križaj, 50 K. — Marko Plut v Ameriki, 2 dolarja. — Marija Kozirnik, nabrala 38 K 80 v. — Franc Gerden, nabral 33 K. — Knifc, nabral 3 K 40 v. — Več neimenovanih skupaj 85 K. — Kurat Grbec, 5 K. — Kramberger Fr., 10 K. — Marija Detela, 20 K. — Marija Fortu-

na, 16 K. — N. Kalan iz Selc, 8 K. — Knifc Fr. nabral 3 K 10 v. — Več neimenovanih, 1 K 80 v.

Za »Dejanje sv. Detinstva«: A. Kastelic, kaplan v Črnem vrhu nad Idrijo 30 K. — Družina Goetzova v Ljubljani 2 K. — Iz Košane 2 kroni.

Boli lajšajoče, hladilno, zdravljenje pospešujoče

Praško domače mazilo

iz lekarne B. Fragner-ja Praga

Dobi se v vseh lekarnah
Pristno le po 70 vin. in s to
varstveno znamko.

3079a

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega skupljenega perja K 2, polbelega K 2⁸⁰, belega K 4, finega K 6, najboljšega skupljenega K 8, sivega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega, ali rumenega inlet-nanking-blega drega, belega, ali rumenega inlet-nanking-blega

1 pernica vel. 180×116 cm z blazinama, velikost 80×66, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16 s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16, vzglavnica K 2, 3, 50, 4. — Pernice 180×140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90×70 ali 80×80 cm K 4 50, 5—, 5 50. Spod. pernica iz gradla 180×116 cm K 13, 15. Razpošilja proti povzetju pošto prosto pri naročilu od 10 K dalje. M. Berger v Dešenici št. 1093. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlakah in vsem drugem postelnem blagu zastoj in poštnine prosto.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodj
Ljubljana, Wolfova ul. 4

Ženske lase

odstrižene in
zmešane ku-
pujem po naj-
višji ceni

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode
Sv. Petra cesta 32, Levčeva hiša.

— Izdelujem vsa lasna dela. —

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce kakor tudi za zasebnike!

40—45 metrov lepo sortiranih ostankov samo po K 16.— I^a. I^a ostanki po K 18.—

obstoječi iz flanele za bluže in srajce, modnega ripsa, cefira, oksforda za srajce, posteljne prevleke, blaga za predpasnike, belega platna za srajce in kratka oblačila. Ostanki so 6—15 m dolgi pristno pralni in najboljše kakovosti, razpošilja proti povzetju tkalnica platna **Karl Kohn, Nachod št. 23.** — Na željo pošljem vzorce od vseh mojih izdelkov zastoj in franko.

Družinska Pratika

stane samo 24 vinarjev.

Tolažilo bolnikov je lekarnarja Zaloscerja **STELLA FLUID**

Proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, revmatičnem glavobolu in zobobolu je Stella Fluid neprecenljive vrednosti. Učinek presenetljiv. Od mnogih zdravnikov priznано in odlikovano od tisoč priznanih pisem. Samo pristno z zvezdno znamko. 12 majhnih ali pa 6 dvojnatih steklenic K 5.—, 24 majhnih ali 12 dvojnatih steklenic K 8.50 franko pošilja edino izdelov. lekarnar S. Zaloscer, Zvezdna lekarna, Dol. Tuzla št. 4. Bosna. Za trdovratne želodčne bolezni in motenje prebave je najboljša želodčna sol „Stella“.— Skatljica K 1.—, 6 škatljic K 5.—. Obe sredstvi sta ljudski in domači zdravili in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker sta tudi zaklad za zdrave. 2792

9774

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo največjo **zalogo** zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in novosti v konfekciji za dame.

Pri nakupu gvantnega blaga v Ljubljani

najdete veliko zalogo za moške in ženske obleke, kakor tudi perilnega blaga, novosti v rutah in šerpah, kakor tudi vse drugo v to stroko spadajoče blago v doli imenovanih trgovinah

kjer je vsakdo dobro in prijazno postrežen

R. Miklauc

Stritarjeva (Spitalska) ulica št. 5

Pri Škofu

Pogačarjev trg (Sadni trg)

v veliki mestni hiši nasproti molarjev

Pri Miklavžu

Medena ulica zraven loterije

2682 15

3050 2

Priznано dobro blago za

moške in ženske obleke

sukno, platno in drugo manufakturno blago se kupi najceneje v Ljubljani „Pri Gorenjki“

Pogačarjev trg. Ostanke po znižanih cenah.

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo

samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

Perilo

Pišite po cenike od perila za gospode, dame in otroke, preprog in pa vzorce od platnega blaga na tkalnico in tovarno perila

Oswald Lellek,
Toplice, Belohrad (Češko)

12 Dobite iste s povratno pošto 2836

zastonj!

Višjega štab. zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

OLJE ZA SLUH

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu. 1984 7-3

2603

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite v go-

Moč! spodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,

Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev pod naslovom v glavni zalogi.

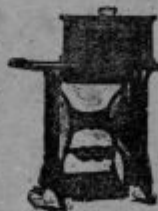
Lekarna pl. Trnkóczy
v Ljubljani zraven rotovža.

Bogata zaloga

3263

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev

pri

IV. Jax & sin

Ljubljana,
Dunajska cesta 17.

Svoji k svojim! Svoje cenjene odjemalce opozarjam tem potom, naj se niker ne dajo prevariti po bahati reklami tuje konkurence, ki večkrat ne izpolni svojih obljub. Naj se torej vsakdo pri nakupu **ur, verižic** in druge **zlatnine** zaupno obrne na podpisanega in gotovo bo zadovoljen. 186

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4. **L. Vilhar, urar.**

Nakupujoči

oblačilno blago za ženske in moške obleke, blagovolite se ozirati na priporočljivo trgovino

JANKO ČEŠNIK

Ljubljana :: Stritarjeva - Lingarjeva ulica

Popolna oprema za neveste. - Velika zaloga vsakovrstnega belega perilnega blaga v bombažu in platnu v poljubni širokosti. - Različne preproge, linoleji, zastori, garniture itd. itd. Cene nizke. Stroga solidna postržba.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohošivene oprave, spomeniki iz marmorja, granita ali sljenita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

3696

kamenarskem mojstru

Kolodvorska ulica

Ljubljana

Denarni promet do 31. decembra 1909
čez 85 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 in pol odstotkov brez

ničnega odbitka, tako da prejme vložnik od vsake vložene 100 kron čistih K 4-50 na leto

Lastna glav.
K 503-575-98

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za natančnejše po pošti so poštno-hranilnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrugnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se nakulant. eskomptirajo.

MARILIN TRG

Dr. Ivan Šusteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu n L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg p B. Karol Kauschnegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Silbar, župnik na Rudniku.